

e-ISSN: 2980-2628 | www.jomiss.com.tr

CİLT 3, SAYI 1, Haziran 2025 | VOLUME 3, ISSUE 1, June 2025

Atıf Bilgisi | Reference Information

Ahmet Güven-Alperen Bayrav, "Türkiye'nin Göç Politikasıyla İlgili Suriyeli Sığınmacılar Özelinde Ulusal Basında Yapılan Haberlere İlişkin Genel Bir Değerlendirme", JOMISS, C. 3, S. 1, Haziran 2025, s. 73-98.

Makale Türü | Article Type
Araştırma Makalesi | Research Article

DOI No: 10.29329/jomiss.2025.1311.5

Geliş Tarihi | Date Received
19 Mayıs 2025 | 19 May 2025

Kabul Tarihi | Date Accepted
25 Haziran 2025 | 25 June 2025

Türkiye'nin Göç Politikasıyla İlgili Suriyeli Sığınmacılar Özelinde Ulusal Basında Yapılan Haberlere İlişkin Genel Bir Değerlendirme
A General Evaluation of the News Made in the National Press About Türkiye's Migration Policy Concerning Syrian Refugees

 Ahmet GÜVEN*

 Alperen BAYRAV*

Özet

İnsanlık tarihi boyunca göç olgusu, farklı dönemlerde değişen çevresel, ekonomik ve siyasal dinamiklerin etkisiyle sürekli bir hareketlilik göstermiştir. Göçler, toplumlar arasında kültürel etkileşim ve zenginleşmeye katkı sağlamış olsa da aynı zamanda ekonomik kaynakların paylaşımı, sosyal uyum sorunları ve toplumsal yapının dönüşümü gibi önemli güçlükleri de beraberinde getirmiştir. Türkiye özelinde, 2011 yılında Suriye'de baş gösteren iç savaş neticesinde milyonlarca Suriyeli, yaşam ve güvenlik koşullarının bozulması nedeniyle Türkiye'ye sığınmak zorunda kalmıştır. Artan göç dalgası karşısında Türkiye, 2013 yılında Göç İdaresi Başkanlığını kurarak göç yönetimini daha sistematik bir çerçeveye oturtmuş; kayıt işlemleri, sosyal hizmetler ve entegrasyon politikaları gibi alanlarda çeşitli projeler hayata geçirmiştir. Bu çalışma, Türkiye'nin Suriyeli sığınmacılara yönelik geliştirdiği göç politikalarının, ulusal basında nasıl temsil edildiğini incelemektedir. Bu bağlamda, yüksek tirajlı Milliyet, Sözcü, Hürriyet ve Aydınlık gazetelerinin özellikle son yıllardaki haber içerikleri yapısal açıdan değerlendirilmiş; karşılaştırmalı bir şekilde içerik analizi yöntemi kullanılarak haberlerin benzer ve farklı yönleri sistematik biçimde analiz edilmiştir. Yapılan analizlerde Suriyeli sığınmacı sorununun başladığı günden bugüne geçen yıllar içinde her iki grup gazetesinin de haberlerinin önce ılımlı ve temkinli, ilerleyen yıllarda daha keskin ve günümüzde yumuşayan bir dilde ele alındığı görülmüştür.

Abstract

Throughout human history, the phenomenon of migration has exhibited continuous movement, influenced by changing environmental, economic, and political dynamics across different periods. Over time, these movements diversified due to more complex factors such as inter-tribal conflicts, wars, and political instability. While migrations contributed to cultural interaction and enrichment among societies, they also brought significant challenges, including the sharing of economic resources, issues of social integration, and transformations in societal structures. In the case of Turkey, millions of Syrians were compelled to seek refuge in the country following the outbreak of the civil war in Syria in 2011, due to deteriorating living conditions and security concerns. In response to the growing wave of migration, Turkey established the Directorate General of Migration Management in 2013, aiming to systematize migration governance and implement various projects in areas such as registration processes, social services, and integration policies. This study examines how Turkey's migration policies concerning Syrian refugees have been represented in the national press. In this context, news content from high-circulation newspapers—Milliyet, Sözcü, Hürriyet, and Aydınlık—particularly from recent years, has been structurally analyzed. A comparative research method has been employed to systematically identify and evaluate the similarities and differences in news coverage. In the analysis, it was seen that since the beginning of the Syrian refugee problem, the news of both groups of newspapers was initially handled with a moderate and cautious language, and in the following years, with a sharper and softened language today.

Anahtar Kelimeler: Göç, Türkiye, Suriye, Medya, Politika.

Keywords: Migration, Türkiye, Syria, Media, Policy.

* Prof. Dr., Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Kamu Yönetimi Bölümü, ahmetguven@gmail.com, Orcid No: 0000-0002-5073-6345, Türkiye.

* Yüksek Lisans Öğrencisi, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Kamu Yönetimi Bölümü, alperenbayrav.06@gmail.com, Orcid No: 0009-0000-4651-3926, Türkiye.

Giriş

Göç, insanlık tarihi boyunca süregelen bir kavramdır. İnsanlar daha ilkel dönemlerde çeşitli doğal sebepler başta olmak üzere birçok faktörden dolayı bulundukları yeri terk etmiş, başka yerlere gönüllü ya da zorunlu olarak göç etmiş, göç etmek zorunda kalmıştır. Tarih boyunca artan bu göç hareketleri göç eden ve göç alan toplumlar açısından birçok değişimin, dönüşümün ve problemin ana öznesi olmuştur. Öyle ki toplumlar, artan bu göç hareketleriyle birbirlerine entegre olmakta güçlük çekmiş, kıt kaynakların paylaşılması konusunda çıkar çatışmaları yaşanmış, bu durum beraberinde birçok küçük ve büyük ölçekte çatışmalara, savaşlara neden olmuştur. İlerleyen süreçte devletler toplumsal dokularını, ekonomik kaynaklarını korumak gibi birçok amaçla başka toplumların olası göçlerine karşı göç politikaları geliştirerek, kararlılıkla uygulamaya başlamışlardır.

Türkiye özelinde göç konusuna bakıldığında, ülkemizin jeopolitik konumu gereği kıtalar arasında bir köprü görevi gören ülkemiz tarihin her döneminde göç akınları ile karşı karşıya kaldığı ve birçok göçmene ev sahipliği yaptığı bilinmektedir. Bu göç akınlarından sonuncusunu ve en yoğun olanlarından bir tanesi de hiç kuşkusuz 2011 yılında Suriye’de yaşanan iç savaş sonucu ülkesini terk etmek zorunda kalan Suriyeli göçmenler oluşturmaktadır. Son on yılı aşkın süredir zorunlu misafir olarak ev sahipliği yapmaya çalıştığımız son günlerde yaşanan gelişmeler neticesinde yurtlarına geri dönmeye başlayan Suriyeli göçmenlerin Türkiye’deki yaşam koşulları, ülkemizin sosyoekonomik yapısı üzerindeki etkileri ve sürecin sonunda yaşanan mevcut durum, pek çok kesim tarafında yer yer eleştirilmiş, yer yer ise zorunlu bir misafirlik olarak algılanmıştır. Bu olgu, son 10-15 yılda basına yansıyan haberlerden de takip edilebilmektedir. Özellikle yazılı basını oluşturan gazete haberlerinde bu durumun farklı şekillerde ele alınarak zaman zaman bir algı zaman zamanda bir kamuoyu oluşmasına zemin hazırlamıştır. Konunun hassas olması nedeni ile özellikle yazılı basında en yüksek tiraja sahip 4 gazete üzerinden konunun nasıl ele alındığı incelenmek istenmiştir.

Bu çerçevede konuya iki ayrı cepheden bakan Milliyet, Sözcü, Hürriyet ve Aydınlık gazetelerinin Suriyeli göçmenler konusundaki tutumları, yapılan haberlerin içerik analizleriyle derinlemesine incelenerek, ortaya konulan haberlerle, yapılmak istenen algı ve gerçeklikler arasında ilişkinin saptanmaya çalışılması hazırlanan çalışmanın ana amacını oluşturmaktadır. Bu amaç doğrultusunda çalışmada öncelikle teorik açıdan göç konusu, yazılı basın ve medyanın rolü konularına değinilmiş son bölümde ise Suriyeli göçmenler hakkında yapılan haberler üzerinden, son 10-15 yıllık devam eden Suriyeli göçmen meselesinin geldiği durum artı ve eksileriyle analiz edilmeye çalışılmıştır.

Literatür Taraması

Göç konusu ve Suriyeli mülteciler meselesiyle ilgili yerli ve yabancı literatürde çok sayıda akademik çalışmaya rastlamak mümkündür. Bu çalışmalar arasından son yıllarda ele alınanlara kısaca bakmak gerekirse, başlıca şu akademik eserlere rastlanıldığı görülmektedir.

Iğdır tarafından hazırlanan bir eserde, Türkiye’nin jeopolitik konumunun göç olgusu üzerindeki etkisi, Suriyeli mülteci hareketi bağlamında ele alınarak araştırma konusu edildiği görülmektedir. Esere göre, Türkiye, hem coğrafi konumu hem de çevresindeki çatışma bölgelerine yakınlığı nedeniyle tarih boyunca göç ve sığınma hareketlerinden yoğun şekilde etkilenmiş; hem hedef ülke hem de transit ülke işlevi görmüştür. Özellikle 2011 yılında başlayan Suriye iç savaşı sonrasında yaşanan kitlesel göç, Türkiye’yi siyasi, ekonomik ve toplumsal açıdan önemli bir sınavla karşı karşıya bırakmıştır. Bu bağlamda çalışmanın, Türkiye’nin jeopolitik konumu ile göç ilişkisi arasındaki dinamikler incelediği görülmektedir.¹

Istif-Speelman tarafından yürütülen bir diğer çalışmada, 2011 yılında Suriye’deki iç savaşın ardından Türkiye’ye yönelik büyük göç dalgası, politik, demografik, toplumsal ve kültürel zorluklara neden olduğunu, Suriyelilerin Türk vatandaşlığına alınması konusunun Türk gazetelerinde nasıl ele alındığı ve zaman içinde baskın bakış açısının nasıl değiştiğinin ele alındığı

¹ Aslıhan Iğdır Akaras, “Jeopolitik ve Göç: Türkiye’nin Jeopolitiği ve Suriyeliler Bağlamında Transit Ülke Durumu”, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, C. 24, S. 2, 2025, s. 1003-1017.

görülmektedir. Araştırmada 2012-2019 yılları arasında dört farklı gazeteden derlenen 15,276 haber metnini içeren bir veri seti üzerinde analiz yapılmıştır. Analizlere göre, ana akım medyanın konuya daha az eleştirel yaklaştığını, sol kanat medyanın ise göçmen haklarına daha fazla duyarlılık gösterdiğini ortaya koyduğu ifade edilmektedir.²

Aldamen, çalışmasında sosyal medyanın Suriyeli mülteciler arasında dijital dayanıklılığı ve bilgi sürdürülebilirliğini artırmadaki rolünü incelemektedir. Ürdün ve Türkiye'deki mültecilere uygulanan anketlerle yürütülen karma yöntemli araştırma, sosyal medyanın bilgiye erişimi, sosyal ağ kurma, destek sistemlerine bağlanma ve aidiyet duygusu geliştirme gibi işlevlerini ortaya koymuştur. Ayrıca dijital araçların, mültecilerin hizmetlere erişimini, haklarını öğrenmelerini ve yardım taleplerini kolaylaştırdığı sonucuna varılmıştır. Çalışmada; sosyal medyanın, mülteci dayanıklılığı ve dijital güçlenme için önemli bir araç olarak değerlendirilmektedir.³

Üstün, eserinde üniversite öğrencilerinin zenofobi düzeylerini ve demografik değişkenlerle ilişkisini incelemektedir. Makaleye göre, göçün küreselleşmeyle çok boyutlu bir olguya dönüşmesiyle, göçmenlere yönelik olumsuz tutumlar artmakta ve uyumu zorlaştırmaktadır. Türkiye'de Suriyeli göçmenlere yönelik artan olumsuz algılar zenofobiyi tetiklemektedir. Elde edilen verilere göre yaş ilerledikçe zenofobi düzeyi artmakta, ancak cinsiyet, medeni durum, eğitim düzeyi ve sınıfta yabancı öğrenci bulunmasının anlamlı bir etkisi bulunmamaktadır. Bu durum, zenofobik tutumların büyük ölçüde demografik özelliklerden bağımsız olduğunu ortaya koyduğu ifade edilmektedir.⁴

Tok, çalışmasında 1 Temmuz 2024'te Kayseri'de Suriyeli sığınmacılara yönelik yaşanan şiddet olaylarının medyaya yansımalarını eleştirel söylem analiziyle incelemektedir. Birgün, Hürriyet ve Yeni Şafak gazeteleri üzerinden yapılan analizde, olayların her gazete tarafından ideolojik tutumlarına uygun biçimde yansıtıldığı görülmektedir. Birgün, olayı ırkçılık ve iktidar sorumluluğu çerçevesinde ele alırken; Yeni Şafak provokasyon vurgusu yapmıştır. Hürriyet ise daha temkinli ve merkezde bir tutum sergilemiştir. Sonuç olarak, haber söyleminin gazetelerin ideolojik konumlarına göre şekillendiği ortaya konmuştur.⁵

Kargılı, çalışmasında İstanbul'daki Suriyeli göçmen esnafların iş piyasasına ve sosyal yaşama entegrasyon süreçlerini incelemektedir. Nitel yöntemle yürütülen çalışmada, görüşmeler aracılığıyla elde edilen veriler; mekânsal tercihler, işgücü piyasasına katılım, dayanışma ağları ve dil meselesi başlıkları altında analiz edilmiştir. Sonuçlar, esnaflığın uyumu desteklediğini; sosyal sermaye, kültürel yakınlık ve yerel ilişkilerin entegrasyonda etkili olduğunu ortaya koymuştur. Ancak göçmenler dil engeli, bürokrasi ve ekonomik zorluklarla da karşılaşmaktadır. Araştırma, uyum politikalarının bu gerçeklikler doğrultusunda şekillendirilmesi gerektiğini vurgulamaktadır.⁶

Kaçar, makalesinde Şanlıurfa'da yaşayan Suriyeli göçmenlerin yerel halkla yaşadıkları kültürlerarası iletişim sorunlarını incelemektedir. Yüz yüze derinlemesine görüşmelerle toplanan veriler, içerik analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. Bulgular, dil engelinin en büyük zorluk olduğunu ve bunun sosyal uyumu olumsuz etkilediğini ortaya koymaktadır. Ayrıca dışlanma, ötekileştirme, önyargılar ve empati eksikliği gibi faktörler iletişimi zorlaştırmaktadır. Yaşlı katılımcılar, aidiyet duygusunun zayıfladığını belirtmişlerdir.⁷

² Elçin İstif İnci-Dirk Speelman, "Syrians in Turkey and Their Naturalization as Turkish Citizens: A computational Text Analysis of Newspaper Data", *Journalism*, C. 26, S. 1, 2025, s. 207-227.

³ Yasmin Aldamen, "Social Media, Digital Resilience, and Knowledge Sustainability: Syrian Refugees' Perspectives", *Journal of Intercultural Communication*, C. 25, S. 1, 2025, s. 57-69.

⁴ Kutay Üstün, "A Study on Xenophobia and Anti-Immigrant Sentiment", *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, C. 14, S. 2, 2025, s. 851-861.

⁵ İpek Tok, "Haber Üretiminde İdeolojinin Rolü: Suriyeli Sığınmacıları Hedef Alan Şiddet Olayları Haberlerinin Eleştirel Söylem Çözümlemesi", *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, C. 13, S. 1, 2025, s. 141-162.

⁶ Feyza Kargılı, "Göçmen Esnafların İş Piyasasına ve Sosyal Hayata Entegrasyon Süreçleri Üzerine Bir İnceleme", *Journal of Migration and Political Studies*, C. 3, S. 1, 2025, s. 83-105.

⁷ Ferhat Kaçar, "Intercultural Communication Experiences of Syrian Immigrants and the Challenges They Face: The Case of Şanlıurfa Province", *İletişim ve Toplum Araştırmaları Dergisi*, C. 5, S. 1, 2025, s.33-56.

Keneş, makalesinde son 13 yıldır Türkiye’de ırkçı, ayrımcı söylemlerin düğüm noktalarından birini oluşturan Suriyelilere yönelik söylemi, kritik son seçimleri içine alan dönemde incelemektedir. Yürütülen çalışmanın amacını, genel seçim ve ardından yerel seçim sürecini içine alan 1 Mart 2023 ile 1 Mart 2024 tarihleri arasında Türkiye’de en fazla tıklanma sayısına sahip Sabah, Hürriyet ve Sözcü’nün çevrimiçi platformlarında yayımlanan haberlerinde iktidarın da değişen söyleminin etkisinde Suriyeli sığınmacıların hangi bağlamda nasıl yer aldığını, medyanın mültecilerin “geri gönderilmesi gereken fazlalık” olarak gören politik söyleme nasıl eklenmediğini ortaya koymak oluşturmaktadır.⁸

Parkinson tarafından ele alınan bir makalede Türkiye’deki yerinden edilmiş Suriyeli üniversite öğrencileri üzerine mevcut akademik literatürü sistematik biçimde incelemekte, temel temaları ve tartışmalarının sentezlendiği görülmektedir.⁹

Manap, çalışmasında Türkiye’deki Ekşi Sözlük’teki kullanıcıların Suriyeli mültecilere yönelik söylemlerini eleştirel bir çerçevede incelemektedir. Araştırma, sosyal medya kullanıcılarının Suriyeli mülteciler hakkındaki temsillerini anlamayı ve bu temsillerin ev sahibi toplumun mülteci kimliğini nasıl şekillendirdiğini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Çalışma, “ötekini farklılaştırma,” “kendini farklılaştırma” ve “içimizdeki düşman” gibi üç ana söylem kategorisinde analiz edilmiştir. Bulgular, etnik köken ve diğer farklılıklara odaklanmanın “biz ve onlar” ayrımını derinleştirdiğini göstermektedir. Araştırma, sosyal medya söylemlerinin toplumsal algılar üzerindeki etkisini vurgulamaktadır.¹⁰

Kentmen-Cin, çalışmasında Türk siyasi partilerinin 2023 genel seçimlerine kadar parlamentodaki konuşmalarında Suriyeli mülteci sorununu nasıl çerçevelediklerini analiz etmektedir. Parti ideolojileri, konu sahipliği ve öneminin etkileri çerçevesinde, iktidardaki AKP’nin açık sınır politikasına yönelik muhalefet eleştirilerine verdiği yanıtlar değerlendirilmiştir.¹¹

Atay, makalesinde medya aracılığıyla bireylerin kendilerini ifade etme süreçlerini ve bu süreçlerin göçmen topluluklar üzerindeki etkisini ele almaktadır. Özellikle memleketinden uzak kalan kişilerin, özlem ve bağlılık gibi duygularla medya aracılığıyla iletişim kurma çabaları incelenmiştir. Çalışma, Türkiye’de yaşayan Suriye kökenli 6 medya kuruluşunun profillerini ve eko-politikalarını ortaya koyarken, Arap Baharı sonrası Türkiye’ye göç eden Suriye kökenli göçmenlerin diaspora medyasına yönelik bakış açılarını incelemektedir.¹²

Sesli, çalışmasında Tokat ilinde yaşayanların Suriyelilere yönelik tehdit ve sosyal mesafe algılarını incelemektedir. Çalışmada, dindarlık düzeyleri, milliyetçilik algıları ve çevrelerindeki Suriyeli yoğunluğu gibi faktörlerin katılımcıların tutumları üzerinde değişik etkiler meydana getirdiği sonucuna ulaşılmıştır.¹³

Kachybekova-Pazarbaşı, makalesinde uluslararası medyanın göçmenlerle ilgili tutumlarını, haber çerçeveleri üzerinden tartışmayı amaçlamaktadır. Çalışma, Türkiye, Almanya ve İngiltere medyasındaki Suriyeli sığınmacılarla ilgili haberlerin içerik analizi yöntemiyle incelenmesini içermektedir. Türkiye’den Sabah ve Sözcü, Almanya’dan Bild ve Zeit, İngiltere’den ise Express ve The Guardian gazeteleri seçilmiş, bu gazeteler ideolojik yaklaşımlara göre sınıflandırılmıştır. Araştırma, 2011 ile 2020 yılları arasındaki dönemi kapsamakta ve söz

⁸ Hatice Çoban Keneş, “Oy Verme Kutularından Sınır Kapılarına: Türkiye’nin Seçimleri ve Suriyeli Mültecilere Yönelik AKP’nin Değişen Tutumuna Medyadan Bakmak”, *Mülkiye Dergisi*, C. 49, S. 1, 2025, s. 34-74.

⁹ Tom Parkinson, “Syrian Students in Turkish Higher Education: A Systematic Review and Thematic Synthesis”, *International Journal of Educational Research Open*, C. 8, S. 1, 2025, s. 1-11.

¹⁰ Çiğdem Manap, “Sosyal Medyada Mülteci Temsilinin Söylem Analizi: Ekşi Sözlük Örneği”, *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, S. 67, 2025, s. 83-99.

¹¹ Çiğdem Kentmen Cin-Selçuk Sunay-Nazlı Ece Baltepe, “Framing of Syrian Refugees in Turkish Politics: An Analysis of Turkish Grand National Assembly Debates”, *Journal of Immigrant & Refugee Studies*, 2025, s.1-15.

¹² Tülâ Atay, “Diaspora Journalism and Turkey’s Virtual “Imagined Communities”: Syrian Media”, *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, C. 12, S. 3, 2024, s. 1140-1153.

¹³ Mutlu Sesli, “Bireylerin Dindarlık ve Milliyetçilik Düzeylerinin Geçici Koruma Altındaki Suriyelilere Yönelik Sosyal Mesafe ve Tehdit Algıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi”, *Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, C. 14, S. 4, 2024, s. 1238-1252.

konusu dönemdeki kritik gelişmelerin yaşandığı aylarla sınırlıdır. Toplamda 1384 haberin analiz edilmesiyle, Suriyeli sığınmacılarla ilgili haberlerin çerçevelerinin, ülkelerin ideolojik görüşleri, göç politikaları ve toplumsal bağlamına göre önemli farklılıklar gösterdiği tespit edilmiştir.¹⁴

Sesli, makalesinde TOĞÜ öğrencilerinin Suriyelilere karşı algıladıkları tehdit ve sosyal mesafe düzeylerini belirlemeye yönelik bir alan araştırması yapılmıştır. Araştırmada katılımcıların sosyokültürel değişkenleri (cinsiyet, yaşadıkları yer, öğrenim seviyesi, sınıf düzeyi, medeni durum, gelir durumu, devam edilen okul türü ve Suriyeli yoğunluğu gibi faktörler) ile bu tutumlar arasındaki ilişki ortaya konmaya çalışılmıştır.¹⁵

Yağcı, eserinde Suriyeli zorunlu göçmenlerin Türkiye yazılı medyasındaki temsilini insan hakları açısından incelemeyi amaçlamaktadır. Nisan 2011'den itibaren yazılı basında yer alan göçmen haberleri, söylem analizi yöntemiyle değerlendirilmiştir. Araştırma, medyanın toplumu nasıl etkileyip yönlendirdiğine dikkat çekerken, özellikle göçmenlerle ilgili haberlerde etik ve insan hakları sorunlarına vurgu yapmaktadır. Sonuç olarak, medyada kullanılan dilin genellikle etik olmayan bir şekilde sunulduğu ve insan hakları bakış açısından da sorunlar barındırdığı tespit edilmiştir.¹⁶

Değirmenci, çalışmasında Türkiye'nin göç yönetim yapısını özellikle yerel düzeyde ele almakta ve Suriyeli göç dalgası özelinde mevcut eksikliklere dikkat çekmeye çalışmaktadır. Literatür taramasına dayalı olarak hazırlanan bu çalışma, göç politikaları ve kurumsallaşma süreçlerinde yaşanan belirsizliklerin yerel yönetim pratiklerine etkisini değerlendirmeyi amaçladığı görülmektedir.¹⁷

Gülsoy-Kanbir, tarafından hazırlanan bir çalışmada Türk akademisyenlerin Suriyeli göçmenlere yönelik tutumları incelenmektedir. Anket yöntemiyle toplanan veriler, genel göç algısıyla Suriyeli göçüne ilişkin tutumları karşılaştırmalı olarak değerlendirmektedir. Sonuçlara göre, Suriyelilere yönelik sosyal mesafe artmakta ve bu durum onların "öteki" olarak algılanmasına yol açmaktadır. Akademisyenlerin, göç politikalarına dair farkındalıkları arttıkça Suriyelilere yönelik mesafe de artmakta, bu tutum kalıcılık algısı ve geri dönüş isteksizliğiyle ilişkilendirilmektedir.¹⁸

Yücebaş, çalışmasında Gaziantep yerel basınında Suriyeli mültecilerin nasıl sunulduğunu incelemektedir. 2021-2022 arasında altı yerel gazetede yapılan içerik analizi, 2017 yılıyla karşılaştırılmıştır. Suriyelilere yönelik sunumlarda olumlu bir değişim gözlenmemiş, dışlayıcı pratiklerin yeni biçimlerine rastlanmıştır. Araştırma, güncel medya söylemlerini analiz ederek toplumdaki Suriyeli algısının nasıl yeniden üretildiğine dair özgün katkı sunmaktadır.¹⁹

Akbaş, araştırmasında geçici koruma altında bulunan Suriyeli çocukların yerel, bölgesel ve ulusal yazılı basındaki haberlerde hangi temalar etrafında ve nasıl sunulduğunu incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırma, 08.09.2016-08.09.2017 tarihleri arasında, yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası Türkçe yayın yapan yazılı basın organlarında Suriyeli sığınmacı çocuklarla ilgili çıkan haberleri tespit etmeyi hedeflemiştir. Çalışma, bu haberlerde Suriyeli çocukların nasıl temsil edildiğini ve yer alma biçimlerini analiz etmeye yöneliktir. Uluslararası yazılı basın

¹⁴ Farida Kachybekova-Betül Pazarbaşı, "Uluslararası Medyada Göçü Çerçevelemek: Suriyeli Sığınmacılara İlişkin Haberlerin Analizi", *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, C. 12, S. 3, 2024, s. 1886-1917.

¹⁵ Mutlu Sesli, "Üniversite Gençliğinin Suriyelilere Yönelik Sosyal Mesafe ve Tehdit Algısı: Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Örneği", *Enderun Dergisi*, C. 8, S. 1, 2024, s. 91-111.

¹⁶ Hakan Yağcı, "Suriyeli Zorunlu Göçmenlerin Türkiye Yazılı Medyasındaki Görünümünün İnsan Hakları Açısından Değerlendirilmesi", *Boyabat İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi E-Dergisi*, C. 3, S. 1, 2023, s. 1-13.

¹⁷ Mehmet Değirmenci, "Türkiye'nin Yerelde Göç Yönetimi Üzerine Bir İnceleme", *Anadolu Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, C. 24, S. 3, 2023, s. 470-497.

¹⁸ Sait Gülsoy-Figen Kanbir, "Türkiye Akademisyenlerinde Göç Algısı ve Suriyeli Göçmenlere Yönelik Önyargı İlişkisi", *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, S. 57, 2023, s. 279-295.

¹⁹ Semiray Yücebaş, "Yerel Basında Suriyeli Mültecilere İlişkin Temalar, Tanımlamalar ve Metaforlar: Gaziantep Örneği", *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, C. 21, Özel Sayı, 2022, s.107-134.

organları, Kıbrıs'taki ve Avrupa ülkelerindeki Türkler tarafından çıkarılan yayın organlarını kapsamaktadır.²⁰

Bulut, çalışmasında savaşlar ve krizler gibi olağanüstü durumların insanları göç etmeye zorladığını ve Türkiye'nin Suriyeli mülteciler özelindeki mülteci politikalarını incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışma, mültecilerin toplumsal, hukuksal ve sosyal sorunlarını ele alarak çözüm önerileri sunmayı hedeflemektedir.²¹

Türkoğlu ve Elmastaş tarafından gerçekleştirilen bir araştırmada, Gaziantep'te yaşayan Suriyelilerin göç öncesi ve sonrası sosyoekonomik durumlarını karşılaştırmalı olarak incelemiştir. Bu kapsamda 2021 yılında Şahinbey ve Şehitkâmil ilçelerinde 400 Suriyeliyle yüz yüze anket yapılmıştır. Araştırma bulgularına göre, zorunlu göç sonrası Suriyelilerin %62,5'inin durumu aynı kalırken, %29'unun iyileştiği, %8,75'inin ise kötüleştiği tespit edilmiştir. Çalınmaya göre, Göçün, katılımcıların %37,5'inin sosyoekonomik yapısını olumlu ya da olumsuz yönde etkiledikleri sonucuna ulaşılmıştır.²²

Smets, çalışmasında Şanlıurfa ve İstanbul'daki Suriyeli mülteciler arasında medya kullanımını inceleyen nitel bir çalışmadır. Medya merkezli olmayan etnografik bir yaklaşımla "bağlantılı mülteci" kavramını ele almakta; medya ve BİT'lerin mülkiyeti ile dayanışma ilişkilerini ve popüler medyanın ontolojik güvenlik sağlamadaki rolünü irdelemektedir.²³

Lale, çalışmasında 2011 yılında başlayan Suriye iç savaşının Gaziantep'in kentleşme süreci ve yerel yönetim faaliyetleri üzerindeki etkisini incelemektedir. Nitel araştırma yöntemiyle ele alınan çalışma, Gaziantep Büyükşehir Belediyesi Göç Yönetimi Şube Müdürü ile yarı yapılandırılmış görüşmelere dayanmaktadır. Çalışmada Türkiye'nin uyguladığı "Açık Kapı Politikası" ile Suriyelilere kapılarını açması, özellikle sınır kenti Gaziantep'i doğrudan etkilediği, Gaziantep'te yaşayan geçici koruma altındaki Suriyelilerin artan nüfusunun, kentsel hizmet ihtiyacını artırdığı; sosyal ve ekonomik yapıyı olumsuz yönde etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.²⁴

Karasu tarafından yürütülen bir diğer çalışmada günümüz kentlerinde artan suç korkusunun, özellikle yasa dışı göç hareketleri ve sosyoekonomik sorunlarla birlikte göçmenlere yönelme eğilimi incelendiği görülmektedir. Şanlıurfa örneğinde gerçekleştirilen saha çalışmasında, Suriyeli sığınmacıların kentte güvenlik algısını ne ölçüde etkilediği, bu algının nedenleri ve bireysel özelliklere göre nasıl farklılık gösterdiği analiz edilmektedir.²⁵

Dimitrova, çalışmasında Suriyeli mülteci krizinin Türkiye ve Bulgaristan medyasında nasıl çerçevelendiğini içerik analiziyle incelemektedir. Türk medyası krizi daha kişiselleştirilmiş ve mağdur odaklı sunarken, Bulgar medyası daha çok idari çerçeveyi vurgulamaktadır. Bulgular, ulusal bağlamlar çerçevesinde değerlendirilmiş ve medya temsillerinin etkileri tartışılmıştır.²⁶

Bu alanda yerli ve yabancı literatürde çok sayıda çalışma yapıldığı görülmektedir. Çalışmaların ağırlıklı olarak Suriyeli mültecilerden kaynaklanan sorunlar üzerinde yoğunlaştığı ve genel olarak bu sorunların geçici olacağı mültecilerin misafir oldukları ve zamanı geldiğinde evlerine dönecekleri inancı üzerinde kutuplaştığı görülmektedir.

²⁰ Emrah Akbaş, "Türk Yazılı Basınında Suriyeli Sığınmacı Çocuklar", *Çocuk ve Medeniyet*, C. 4, S. 8, 2019, s. 159-172.

²¹ Yakup Bulut-Soner Arkın-Sedat Karakaya, "Türkiye'nin Mülteci Politikaları: Suriyeli Mültecilerin Durumuna İlişkin Bir İnceleme", *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, S. 39, 2018, s. 207-222.

²² Emrah Türkoğlu-Necmettin Elmastaş, "Gaziantep Şehrindeki Suriyelilerin Göç Öncesi ve Sonrası Sosyoekonomik Durumlarının Karşılaştırılmalı Bir Analizi", *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, C. 34, S. 2, 2024, s. 437-450.

²³ Kevin Smets, "The Way Syrian Refugees in Turkey Use Media: Understanding "Connected Refugees" Through a Non-Media-Centric and Local Approach", *Communications*, C. 43, S. 1, 2018, s. 113-123.

²⁴ Leyla Lale, "Suriye Göçünün Türkiye'nin Kentleşme Süreçlerine Etkileri: Gaziantep Kenti Örneği", *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, C. 9, S. 4, 2022, s. 75-96.

²⁵ Mithat Arman Karasu, "Suç Korkusu, Göç ve Suriyeli Sığınmacılar: Şanlıurfa Örneği", *Uluslararası Yönetim Akademisi Dergisi*, C. 1, S. 3, 2018, s. 332-347.

²⁶ Daniela V. Dimitrova-Emel Ozdora Aksak-Collen Connolly Ahern, "On the Border of the Syrian Refugee Crisis: Views From Two Different Cultural Perspectives", *American Behavioral Scientist*, C. 62, S. 4, 2018, s. 532-546.

Kavramsal Çerçeve

Göç olgusu insanlık tarihiyle yaşıt halihazırda varlığını koruyan dünyanın en eski kavramlarından bir tanesidir. Göç, bireylerin ya da toplulukların farklı sebeplerle, çoğunlukla coğrafi, ekonomik, sosyal ya da siyasal faktörlere bağlı olarak, bir yerleşim bölgesinden başka bir yerleşim alanına kalıcı ya da geçici olarak yer değiştirmesi sürecini anlatan bir kavramdır. Bu olgu, disiplinler arası bir niteliğe sahip olup; sosyoloji, coğrafya, ekonomi ve demografi gibi pek çok alanda farklı boyutlarıyla ele alınan bir konudur.

Göçü oluşturan birçok sebep olmakla birlikte, genellikle bireylerin ya da toplulukların ekonomik, sosyal, siyasi ya da çevresel nedenlerle yaşadıkları yerden başka bir yere, genellikle daha iyi yaşam koşulları sağlamak amacıyla yaptıkları yer değiştirme hareketi olarak tanımlamak mümkündür.²⁷ Göç, insanlık tarihi boyunca yarattığı sosyal, siyasi ve ekonomik etkiler nedeniyle çok boyutlu olarak ele alınması gereken karmaşık bir olgudur. Sadece göç eden bireyleri ve grupları değil, aynı zamanda göç edilen bölgelerdeki yerleşik toplulukları da doğrudan etkilediği için, göç olgusu küresel ölçekte önemli bir siyasal, toplumsal ve ekonomik mesele haline geldiği görülmektedir.²⁸

Göç ve göç olgusuyla ilintili kavramları açıklanmasında yol gösterici olan aynı zamanda göç konusunun omurgasını oluşturan göç teori ve kuramları konunun daha iyi anlaşılmasında yol gösterici olmaktadır. Bu çerçevede, Toplumsal zeminde meydana çıkan gelişmeler ve değişimler karşısında yaşanan yeni gelişmeler, göç olgusuna yönelik yeni bir bilimsel perspektif ve kuramsal yaklaşım gerekli kıldığı görülmektedir. Ravenstein'in Göç Yasaları, Lee'nin itme çekme kuramı, Castells ve Miller'in teorileriyle şekillenen göç kuramları bu yolda göç olgusunun daha anlaşılır olmasında bizlere yardımcı olmaktadır. Kısaca bu kuramlara bakıldığında;

Ravenstein, göç olgusunu anlamak için yoğun çaba harcamış bir araştırmacı olarak öne çıktığı görülmektedir. Çalışmasını, 19. yüzyılın sonlarında endüstrileşme ve kentleşme süreçlerinin etkilerini göz önünde bulundurarak İngiliz nüfus sayımı istatistikleri üzerine kuran düşünür, bu verilere dayanarak göç olgusunu yedi temel kanuna indirgeyerek açıklamaya çalışmıştır. Ravenstein'in yaklaşımı, o dönemin toplumsal ve ekonomik dinamiklerini anlamak için önemli bir teorik çerçeve sunarken, Ravenstein'in kuramında, göç olgusunu basit ama etkili bir şekilde ele alarak, göçmenlerin hareketlerini ve bu hareketlerin arkasındaki nedenleri anlamaya yönelik bir yol haritası çizmeye çalıştığı görülmektedir.²⁹ Benzer şekilde, göç kuramcılarında Lee de geliştirdiği itme-çekme kuramında odağını göç olgusunun kendisine yöneltmiş, ancak göçmenin önemini de göz ardı etmemek gerektiğini özellikle vurgulamıştır. Lee, kuramında öncelikle göçlerin temel karakteristik özelliklerini tanımlamaya çalışmış; bu doğrultuda, göçü etkileyen itici ve çekici unsurları belirlemiş ve analizinin dayanağını oluşturan dört ana faktöre dikkat çekmiştir. Bir diğer göç kuramcısı, Castles ve Miller'in yaklaşımı, göçü çok boyutlu, küresel, dinamik ve politik bir olgu olarak ele alan eleştirel bir analizle açıklamaktadır. Kuramları, klasik itme-çekme ya da ekonomik açıklamaların ötesine geçerek, Castles ve Miller'in göçü toplumsal dönüşüm süreçlerinin merkezine yerleştirir. Bu nedenle günümüzde göç çalışmalarında en çok başvurulan ve referans gösterilen kaynaklar arasında bu kuramcılarının yer verildiği görülmektedir. Göç kuramlarında göç olgusu, göç veren ve göç alan iki ülkeler arasında, mevcut göç ilişkisinden önce bir ilişkinin olduğu vurgusu öne çıkmaktadır. Bu ilişkinin temeli kolonyal döneme ve kolonyal ilişkilere, ticari ve mali ilişkilere, politik nüfuz ve kültürel bağlar gibi pek çok konuya dayana bileceği gibi askeri işgallere ve şiddet kaynaklı konulara da dayanabileceği ifade edilmektedir.³⁰ Kısaca göç olgusu toplum kökenli bir kavram olarak insanlar arasında dün olduğu gibi yarında ilk sıralarda yer alan bir kavram olarak kuramsal ve uygulamalı bir şekilde varlığını daima sürdürmeye devam edecektir.

²⁷ Stephen Castles-Mark J. Miller, *The Age of Migration: International Population Movements in the Modern World*, Red Globe Press, London 2013.

²⁸ Enver Günay-Dilek Atılğan-Emine Serin, "Dünya'da ve Türkiye'de Göç Yönetimi", *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, C. 7, S. 2, 2017, s. 37-60.

²⁹ Savaş Çağlayan, "Göç Kuramları, Göç ve Göçmen İlişkisi", *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, S. 17, 2006, s. 69.

³⁰ Çağlayan, "Göç Kuramları ...", s. 82.

Göç olgusu, teknik olarak incelendiğinde; nedenlerine, yöntemine, sürelerine ve göç edilen yere göre çeşitli şekillerde karşımıza çıkabilmektedir. Bunları; *Nedenlerine göre*; *Zorunlu göçler* - *Gönüllü göçler*, *Yöntemine göre*; *Yasal göçler* - *Yasadışı göçler*, *Sürelerine göre*; *Geçici göç* - *Kalıcı göç*, *Göç edilen yere göre*; *İç göç* - *Dış göç* şeklinde dünyanın farklı yerlerinde sıklıkla görmek mümkündür.

Dünya genelinde göç olgusunun ortaya çıkmasına neden olan çok sayıda faktör bulunmaktadır. Bu faktörler arasında sosyoekonomik, siyasal, sosyokültürel, güvenlik temelli ve doğal nedenler göç konusunda en fazla göçe sebebiyet veren konular arasında gösterilmektedir. Söz konusu etkenlerin, göç hareketlerinin hem oluşumunu hem de niteliğini belirleyerek göç kavramının şekillenmesine doğrudan katkı sağladığı görülmektedir.

Göç konusuyla beraber ele alına bir diğer kavram göçe konu olan kişileri ifade etmek için kullanılan göçmen terimidir. Göç olgusuyla ilgili önemli kavramlardan bir olan, göçmen sözcüğü; genellikle maddi ve sosyal koşullarını iyileştirmek, aynı zamanda kendisi veya ailesi için geleceğe dair beklentilerini artırmak amacıyla başka bir ülkeye ya da bölgeye göç eden birey veya aile üyeleri ifade etmek için kullanılan bir sözcük olarak karşımıza çıktığı görülmektedir.³¹ *Göçmen* kelimesi ile ilgili uluslararası alanda geçerliliği kabul gören net bir tanımlama yoktur. Ancak göçmen sözcüğüyle, ülkesini terk edip başka bir ülkeye yerleşen ve uzun süreli ikamet eden bireylerin tanımlanmaya çalışıldığı ve bu anlamda literatürde yer bulduğu bilinmektedir.³² Birleşmiş Milletler göçmen kavramını; sebepleri, gönüllü olup olmaması, göç yolları, düzenli veya düzensiz olması fark etmeksizin yabancı bir ülkede bir yıldan fazla ikamet eden bir birey olarak tanımlamaktadır.³³ Türk hukuk mevzuatında, 5543 sayılı İskan Kanunu'nun 3/d maddesine göre göçmen; Türk soyundan ve Türk kültürüne bağlı olup, yerleşmek amacıyla tek başına veya toplu halde Türkiye'ye gelip kabul olunanlardır.³⁴ Kısaca göçmen, genellikle daha iyi bir yaşam sürme amacı güderek, kendi ülkesini terk eden ve başka ülkelere veya bölgelere yerleşen, refah düzeyini artırmayı, daha iyi bir eğitim alma fırsatı bulmayı ya da genel yaşam koşullarını iyileştirmeyi amaçlayan kişileri ifade eden göç ile ilgili bir kavram olarak tanımlanmaktadır.³⁵

Göçmen kavramıyla ilişkilendirilen bir diğer göç kavramı, mülteci kavramıdır. Cenevre Sözleşmesi'ne göre mülteci; ırk, din, milliyet, belirli bir sosyal gruba mensubiyet veya siyasi görüş nedeniyle zulme uğrama korkusu taşıyan ve kendi ülkesini terk eden kişi" olarak tanımlanır.³⁶ Avrupa Birliği, mülteci tanımını Cenevre Sözleşmesi'ne paralel bir söylemde daha da genişletici bir söylemde ele almıştır. Bu durum Avrupa Birliği'nin iltica ve mülteci yönetiminde yıllar içinde giderek daha etkili olduğunun bir göstergesidir. Avrupa Birliği tarafından ortaya konulan mültecileri ilgilendiren hukuksal Direktiflerde konunun daha fazla yer aldığı görülmektedir. Bu yasal araçlar sığınmacıların daha adil bir sistem içinde eşit muameleye tâbi tutulmalarını sağlamayı amaçlamaktadır.³⁷

Türkiye'nin mülteci tanımı Cenevre sözleşmesi'ne dayanmaktadır; ancak Türkiye 1951 tarihli Cenevre Sözleşmesi ve onun 1967 protokolüne ek olarak, coğrafi çekince (coğrafi rezervasyon) uygulamasıyla daraltılmıştır. Bu uygulama Türkiye'nin mülteci statüsünü sadece sığınmacılara vereceği anlamına gelmektedir. Avrupa dışından gelenler "sığınmacı" olarak kabul edilir, "mülteci" statüsü alamazlar. Bu "sığınmacılar" Türkiye "de geçici koruma altına alınırlar ve genellikle Geçici Koruma Yönetmeliği çerçevesinde korunanları kapsamaktadır.³⁸

³¹ *Göç Terimleri Sözlüğü*, Uluslararası Göç Örgütü IOM Yayın, No: 18, Cenevre 2009.

³² "Göç Tarihi", <https://www.goc.gov.tr/goc-tarihi>, Erişim Tarihi: 15.04.2025.

³³ <https://www.ünhr.org/syria-emergency.html>, Erişim Tarihi: 15.04.2025.

³⁴ "İskan Kanunu", <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.5543.pdf>, Erişim Tarihi: 15.04.2025.

³⁵ Demet Satılmış, "Uluslararası Mülteci Hukuku ve Türkiye'deki Suriyeliler", *Düşünce Dünyasında Türkiz*, C. 8, S. 42, 2017, s. 99-124.

³⁶ "Uluslararası insan hakları hukuku", https://tr.wikipedia.org/wiki/Uluslararası%C4%B1_insan_hakları%C4%B1_hukuku, Erişim Tarihi: 15.04.2025.

³⁷ Şebnem Çakran-Veyssel Eren, "Mülteci Politikası: Avrupa Birliği ve Türkiye Karşılaştırması", *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, C. 14, S. 39, 2017, s. 16.

³⁸ "Mülteci", <https://www.goc.gov.tr/multeci>, Erişim Tarihi: 15.04.2025.

Göç konusu Türkiye özelinde değerlendirildiğinde coğrafi ve stratejik konumu, doğu ve batı ülkeleri arasında bir köprü niteliğinde bulunması nedeniyle düzensiz göçmenler tarafından transit güzergâh olarak kullanılmaktadır. Türkiye tarih boyunca kitlesel hareketlerde olmak üzere geniş anlamda göç hareketlerinin nihai durağı olmuş ve milyonlarca göçmene ev sahipliği yapmıştır. Aşağıda Türkiye'ye yönelik göç hareketlerinin kısa özeti yer almaktadır.³⁹

• 1922-1938 yılları arasında Yunanistan'dan	384 bin kişinin,
• 1923-1945 yılları arasında Balkanlar'dan	800 bin kişinin,
• 1988 yılında Iraktan	51.542 kişinin,
• 1989 yılında Bulgaristan'dan	345 bin kişinin,
• 1991 yılında 1.Körfez Savaşı'ndan sonra Irak'tan	467.489 kişinin,
• 1992-1998 yılları arasında Bosna'dan	20 Bin kişinin,
• 1999 yılında Kosova'da meydana gelen olaylar sonrasında	17.746 kişinin,
• 2001 yılında Makedonya'dan	10.500 kişinin
• Nisan 2011- Mart 2019 yılları arasında Suriye'de yaşanan iç karışıklıklar nedeniyle yaklaşık	3.6 milyon kişinin Türkiye'ye gelişi.

Tablo 1: Cumhuriyet Döneminde Türkiye'deki Başlıca Göç Dalgaları.

Türkiye'nin Göç ve Suriyeli Göçmen Politikası

Türkiye, Orta Doğu'ya ve Avrupa'ya yakın bir konumda yer alan ve transit konumu nedeniyle tarihsel açıdan sürekli göç hareketliliklerinin görüldüğü bir ülkedir. Türkiye, Ortadoğu'da başlayan iç savaşlar neticesinde güvenlik gerekçesiyle ülkelerini terk eden birçok sığınmacıya ev sahipliği yapmış ve tarihinde hiç olmadığı kadar sığınmacı göçüyle karşı karşıya kalmıştır. Bu durum Türk Kamu Yönetimi'nin yeni ve istikrarlı göç politikaları geliştirmesini ve kararlılıkla uygulamasını zorunlu bir hale getirmiştir. Bu kapsamda Göç İdaresi Başkanlığı kurulmuş ve uluslararası alanda birçok kuruluşla göçmenler konusunda iş birliği yapılmıştır. Göçmenlerin topluma entegrasyonu amacıyla; eğitim, dil, iş gücü piyasasına erişim ve sağlık gibi temel birçok alanda projeler geliştirilmiştir.⁴⁰

Türkiye, göç hareketlerini düzenlemek ve koordine etmek gibi birçok amaçla yeni göç politikaları geliştirmiştir. İçişleri Bakanlığına bağlı olarak Göç İdaresi Genel Müdürlüğü kurulmuş, akabinde de göçün sebep olduğu sorunların artması ve etkin çözümlerin hayata geçirilmesi adına bu teşkilat yapısı giderek genişletilmiş ve söz konusu teşekkül Başkanlık haline getirilmiş, uhdesinde çok sayıda birime yer verilmiştir. 2013 yılında Göç İdaresi Başkanlığı, 11/04/2013 tarihli ve 28615 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu ile Genel Müdürlük statüsünde kurulmuş olup ilgili kanunun 103'üncü maddesi ile Genel Müdürlüğün kuruluşu düzenlenmiştir. İlerleyen süreçte düzensiz göçle mücadele etkinliğini artırmak amacıyla 15.07.2018 yayımlanan 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Düzensiz Göçle Mücadele Dairesi Başkanlığı kurulmuştur. Düzensiz göçle mücadele edebilmek amacıyla geri kabul anlaşmaları gibi çeşitli Uluslararası anlaşmalar imzalamış, birçok yeni göç politikası geliştirmiştir. Türkiye'nin artan sığınmacı problemine karşı geliştirdiği bu yeni göç politikaları iç ve dış medyada çok sık yer bulmuştur.⁴¹

18 Aralık 2010 tarihinde Tunus'ta halkın sokaklara dökülmesiyle başlayan ve ardından Mısır, Libya, Suriye, Yemen gibi diktatör rejimlerle yönetilen Arap ülkelerinde iç karışıklığa, Suriye'de ise savaşa dönüşen çatışmalar sonucunda 400 binden fazla kişi hayatını kaybetmiş, milyonlarca kişi ise evlerini terk etmek zorunda kalmıştır. 2011 yılı Ocak ayından itibaren, Suriye'nin 22 milyonluk nüfusunun yarısından fazlası yerinden olmuş ve 6,5 milyonu aşkın Suriyeli, ülkesini terk etmiştir. Bu göçmenlerin büyük bir kısmı, Türkiye, Lübnan, Ürdün gibi yakın çevre ülkelere yerleşmiştir. Özellikle Türkiye, 3 milyon 639 bin Suriyeliye ev sahipliği

³⁹ "Göç Tarihi", <https://www.goc.gov.tr/goc-tarihi>, Erişim Tarihi: 15.04.2025.

⁴⁰ "Göç Kurulu", <https://www.goc.gov.tr/goc-kurulu>, Erişim Tarihi: 15.04.2025.

⁴¹ "Göç Kurulu", <https://www.goc.gov.tr/goc-kurulu>, Erişim Tarihi: 15.04.2025.

yapmaktadır; Lübnan'da 944 bin 200, Ürdün'de ise 676 bin 300 Suriyeli bulunmaktadır. Avrupa Birliği üyesi ülkelere bakıldığında ise, Almanya'da 532 bin 100, İsveç'te 109 bin 300, Avusturya'da 49 bin 200 ve Hollanda'da 32 bin 100 Suriyeli yaşamaktadır.⁴²

Suriyelilerin Türkiye'ye göçü, 2011 yılının Nisan ayında başlamıştır. Türkiye, o tarihten itibaren Suriyeliler için "açık kapı politikası" ilan etmiş ve Suriye'den gelen göçmen dalgasının, ilk başta beklenenin ötesinde büyük bir hacme ulaşacağını belirtmiştir.⁴³ Bu dönemde, artan göç akışının yönetilmesi giderek zorlaşmış ve İçişleri Bakanlığı, Ekim 2011'de Türkiye'deki Suriyelilere "geçici koruma statüsü" tanıyan bir karar almıştır. İlk gelen Suriyeliler, kampa yerleştirildikten sonra, kendi istekleri ve çabalarıyla Türkiye'nin çeşitli illerine dağılmaya başlamıştır.⁴⁴

Türkiye'de geçici koruma statüsü altında bulunan göçmen nüfusunun %89'u Suriyeli göçmenlerden oluşmaktadır. 2011 yılından bu yana, savaş nedeniyle ülkesini terk etmek zorunda kalan Suriyeli göçmenlere, savaş sona erdikten sonra geri dönme beklentisiyle, acil ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde ve zorla geri gönderilmelerine karşı koruma sağlayan "geçici koruma" statüsü verilmiştir. Genellikle aile, akraba veya arkadaş vasıtasıyla seçilen kentlerde yaşam, kayıt dışı işler ve günlük işlerden elde edilen düşük gelirlerle yaşamak zorunda kalan Suriyeli sığınmacılar, hem kendileri hem de yaşamaya çalıştıkları kentlerde kent sakinleriyle birtakım sorunlar ve sıkıntılarla karşı karşıya kalmışlardır. İçişleri Bakanlığı Göç İdaresi Başkanlığı tarafından, Türkiye'de kayıt altına alınmış geçici koruma statüsündeki Suriyeli sayısı 31 Aralık 2024 tarihi itibarıyla 2 milyon 901 bin 478 kişi olarak açıklandı. Bu sayı 31 Aralık 2023 tarihinde 3 milyon 214 bin 780'di. Son 1 yıl içerisinde Suriyeli sayısı 313 bin 302 kişi azalırken günümüzde Suriye rejiminde yaşanan değişime bağlı olarak hızlı bir tersine göç yaşanmaya başladığı görülmektedir.⁴⁵

2011 yılından bu yana, Suriyeli göçmenlerin Türkiye'nin farklı şehirlerine yerleşmesi, özellikle büyük kentlerde önemli sosyal, ekonomik ve kültürel dönüşümlere yol açmıştır. Bu durum, yalnızca göçmenleri değil, göçmenlerin yerleştiği bölgelerdeki yerel halkı da doğrudan etkilemektedir. Kent sakinleri, artan nüfus yoğunluğu nedeniyle kamu hizmetlerine erişimde güçlük yaşamakta; eğitim, sağlık, barınma ve ulaşım gibi alanlarda ciddi baskılarla karşı karşıya kalmaktadır. Özellikle kira fiyatlarındaki yükselme ve iş piyasasında oluşan rekabet, ekonomik olarak dar gelirli kesimleri daha da zor duruma sokmuştur.⁴⁶ Bunun yanı sıra, kültürel farklılıklar ve iletişim alanında yaşanan engeller, toplumsal uyum sürecinde yeni sorunlar ortaya çıkarmakta, bu durum da Suriyeli göçmenlerle yerel halk arasında gerilimler yaşanmasına ve yeni sorunlar doğmasına neden olmaktadır.

Misafir olarak Türkiye'nin kapılarını sonuna kadar açtığı Suriyeli sığınmacıların ve ülkemiz vatandaşlarının bu süreçte karşı karşıya sorunlar, yılların uzamasıyla artmış bu durum toplumsal açıdan bir takım gerilimlerin yalanmasına nedene olmuştur. Özellikle medya üzerinden yapılan haberlerde bu gerilimin haberlere konu edildiği, bazı medya organlarının konuyu bir olumsuz algı malzemesine dönüştürürken bazı medya organlarının konuyu daha farklı bir şekilde ele alarak haberleştirmede 2011 yılından bu yana yazılı basında çıkan haberlerde izlenebilmektedir.

Suriyeli göçmenlere ilişkin kamuoyundaki algının şekillenmesinde, yazılı ve görsel basının rolü oldukça belirleyicidir. Türkiye'de göçmenlerle ilgili haberlerin önemli bir kısmı, göçmenleri güvenlik tehdidi, ekonomik yük veya suç unsuru olarak ifade ederken, Suriyeli

⁴² Gonca Çetinkaya Eroğlu-Nehir Varol, "Türkiye'deki Suriyeli Göçmen Nüfus İçin Yaşam Alanı Seçimi", *Afet ve Risk Dergisi*, C. 4, S. 2, 2021, s. 323.

⁴³ Orhan Oytun-Sabiha Senyücel Gündoğar, *Suriyeli Sığınmacıların Türkiye'ye Etkileri*, Ortadoğu Araştırmaları Merkezi (ORSAM) Yay., 2015.

⁴⁴ Osman Ağır, "Türkiye'deki Suriyelilere Sağlanan Kamusal Hizmetlere Yönelik Bir Değerlendirme", *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, C. 8, S. 2, 2018, s. 111-128.

⁴⁵ "Türkiye'deki Suriyeli Sayısı Mayıs 2025", <https://multeciler.org.tr/turkiyedeki-suriyeli-sayisi>, Erişim Tarihi:04.05.2025.

⁴⁶ Ahmet İçduygu-Doğuş Şimşek, "Syrian Refugees in Turkey: Towards Integration Policies", *Turkish Policy Quarterly*, C. 15, S. 3, 2016, s. 59-69.

göçmenlerin haberlerde etnik kimlikleriyle olumsuz durumların sık sık dillendirilerek olumsuz bir algı yaratılmaya çalışıldığı görülmektedir.

Bununla birlikte, basında göçmenlerle ilgili zaman zaman insani ve mağduriyet temelli haberlere de yer verilmektedir. Ancak bu tür haberler genellikle daha sınırlı sayıda olup, kamuoyunda empati oluşturma açısından yetersiz kaldığı görülmektedir. Her iki durumda da medyada baskın olan dilin ve haberlerin çoğu zaman siyasi iklime paralel olarak şekillendiği, dolayısıyla göçmen algısının da dönemsel olarak bu haberlere yansıdığı gözlemlenmektedir. Bu durum, göçmenlerin toplumsal kabulünü olumsuz yönde etkilediği gibi, uyum süreçlerini de zorlaştırmaktadır.

2011 - 2025 yılları arasında medyadaki bu ikili haber akışı 2025 yılı itibarıyla Suriye'de önemli siyasi ve toplumsal dönüşümler yaşanmasıyla birlikte gerilimden uzaklaşarak biraz daha normal bir seyre dönüşmüştür. Suriye'de 8 Aralık 2024'te eski rejimin yıkılmasının ardından bir geçici hükümet kurulmuş ve Ahmed el-Şaraa geçici devlet başkanı olarak atanmıştır. Bu süreçte, 13 Mart 2025'te yürürlüğe giren geçici anayasa ile beş yıllık bir geçiş dönemi başlatılmıştır. Sürecin çok yeni olması ve birçok belirsizliği içinde barındırmasına rağmen çok sayıda Suriyeli sığınmasının ülkelerine dönemeye başlamaları 2011-2025 arasında olduğu gibi yazılı basında yine benzer haberlere konu olarak takip edilmeye devam etmektedir.

Ulusal Basında Suriye ve Göç Konulu Haberler Üzerine Bir Değerlendirme

Çalışmanın bu bölümünde 2011 yılında başlayan Suriye iç savaşından günümüze değin süren ve Türkiye'ye göç etmek zorunda kalan milyonlarca sığınmacının Türkiye'nin Göç Politikası ve yaşanan fiili durum karşısında Suriyeli sığınmacılar özelinde, ulusal basında yer alan ve yüksek tirajlara sahip olan; Milliyet, Sözcü, Hürriyet ve Aydınlık Gazetelerinin, özellikle son yıllardaki haberlerine yönelik bir değerlendirme konu edilmektedir. Bu çerçevede, araştırmanın materyalini Milliyet, Sözcü, Hürriyet ve Aydınlık Gazetelerinin, "Suriyeli Sığınmacılar özelinde" Türkiye'nin göç politikası ile ilgili, 2015-2025 yılları arasında yapmış olduğu haberler oluşturmaktadır ve her bir gazetenin haberleri karşılaştırmalı bir bakış açısıyla değerlendirmeye çalışılmaktadır.

Milliyet, Sözcü, Hürriyet ve Aydınlık Gazeteleri

Başlıklar ve Spot - Sözcü Gazetesi

• "Meclis Göç Raporu'na muhalefet şerhi: Mahalleler 'küçük Şam'a dönüştü!" (Haber Yayın Tarihi: 12.06.2022).⁴⁷

"Meclis Göç ve Uyum Alt Komisyonu'nun hazırladığı "Türkiye'de Düzensiz Göç-Van Örneği" raporuna muhalefet şerhi yazan CHP'li üyeler, iktidarın izlediği göç ve sığınmacı politikasını eleştirdi. AKP'nin samimiyetten uzak 'ensar-muhacir' politikasıyla Türkiye'nin birçok noktasının Küçük Şam'a dönüştüğü belirtildi."

• "Bakan Soylu: Biz, kimsenin göçmen deposu değiliz"⁴⁸ (Haber Yayın Tarihi: 20.10.2022)

"İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, "Biz kimsenin göçmen deposu değiliz ve olmayacağız. Gitmek isteyen istediği yere gider, kimsenin göçmen bekçisi olamayız" dedi."

• "Macaristan lideri Orban'dan Erdoğan'a göçmen övgüsü: 'Avrupa'yı kurtardı'"⁴⁹ (Haber Yayın Tarihi: 02.03.2024)

⁴⁷ "Meclis Göç Raporu'na muhalefet şerhi: Mahalleler 'küçük Şam'a dönüştü!", <https://www.sozcu.com.tr/meclis-goc-raporuna-muhalefet-serhi-mahalleler-kucuk-sama-donustu-wp7189149>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.

⁴⁸ "Bakan Soylu: Biz kimsenin göçmen deposu değiliz", <https://www.sozcu.com.tr/bakan-soylu-biz-kimsenin-gocmen-deposu-degiliz-wp7430926>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.

⁴⁹ "Macaristan lideri Orban'dan Erdoğan'a göçmen övgüsü: Avrupa'yı kurtardı", <https://www.sozcu.com.tr/macaristan-lideri-orban-dan-erdogan-a-gocmen-ovgusu-avrupa-yi-kurtardi-p26605>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.

“Türkiye, AKP döneminde dünyada en fazla mülteciye sahip ülke haline gelirken Antalya Diploması Forumu'na katılan Macaristan Başbakanı Orban, Erdoğan'ın göçmen politikasıyla Avrupa'yı kurtardığını söyledi.”

• “Kurtulmuş: Suriyelilerin Türkiye'ye göç etmesi gerekiyordu”⁵⁰ (Haber Yayın Tarihi: 07.05.2024)

“TBMM Başkanı Numan Kurtulmuş “Ölümlerle burun buruna kalan Suriyelilerin hayatta kalmaktan başka tek bir çaresi Türkiye'ye göç etmeleri” dedi.”

• “AB'den Türkiye'yi yakından ilgilendirecek göçmen kararı”⁵¹ (Haber Yayın Tarihi: 18.10.2024)

“AB Liderler Zirvesi'nde düzensiz göçle ilgili olarak Türkiye'yi de yakından ilgilendiren kararlar alındı. AB, göçmenlerin geri gönderilmesini hızlandıracak. Türkiye gibi menşe ve transit ülkelerle ortaklıklar da gündemde.”

• “Scholz ile görüşen Erdoğan'dan mülteci açıklaması: Kapımız açık”⁵² (Haber Yayın Tarihi: 19.10.2024)

“Cumhurbaşkanı Erdoğan, Türkiye'nin “Suriye ve Lübnan'dan gelen mültecilere kapısının açık olduğunu” söyledi ve “Lübnan'da ciddi manada Türkmenler de var ve bu Türkmen soydaşlarımızı da bizler aynen içeriye alırız. Onlara da kapımızı açık tuttuğumuzu söyledim söylüyorum. Kapımız onlara açık” dedi.”

• “Avrupa'nın sabrı taşı: Türkler dahil sığınmacılar, 'göç merkezlerine' gönderilecek”⁵³ (Haber Yayın Tarihi: 12.03.2025)

“Avrupa Birliği ülkeleri, göç politikalarında sert önlemler almaya hazırlanıyor. Yeni plana göre, sınır dışı kararı alan göçmenler AB dışındaki “geri dönüş merkezlerine” gönderilecek. Yetkililer, bu adımın düzensiz Avrupa'da sığın yükselişine neden olan düzensiz göçü azaltacağını savunuyor. Diğer yandan insan hakları kuruluşları, 'geri dönüş merkezlerinin' insan haklarını ihlal edebileceğini belirtiyor.”

Başlıklar ve Spot - Milliyet Gazetesi

• “Milli Göç Politika Belgesi geliyor!”⁵⁴ (Haber Yayın Tarihi: 28.10.2018)

Cumhurbaşkanlığı'nın 2019' a yönelik yıllık programında, etkin bir göç yönetimi oluşturulması amacıyla Türkiye'de yasal olarak ikamet eden ve uluslararası koruma kapsamında bulunan yabancılara dair gerekli görülen alanlarda politikaları belirleyen Milli Göç Politika Belgesi hazırlanacağı bildirildi.

• “Göç stratejileri gözden geçirilmeli”⁵⁵ (Haber Yayın Tarihi: 18.11.2020)

Dışişleri Bakan Yardımcısı Yavuz Selim Kıran, göç konusunda işbirliğinin çok önemli olduğunu ve bunun karşılıklı güvenle başlayacağını belirterek, “Göç krizinin yükünü sadece Türkiye'nin omuzladığı bir işbirliği formülünü kabul etmeyeceğiz” dedi.

⁵⁰ “Kurtulmuş: Suriyelilerin Türkiye'ye göç etmesi gerekiyordu”, <https://www.sozcu.com.tr/kurtulmus-suriyelilerin-turkiye-ye-goc-etmesi-gerekiyordu-p44660>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.

⁵¹ “AB'den Türkiye'yi yakından ilgilendirecek göçmen kararı”, <https://www.sozcu.com.tr/ab-den-turkiye-yi-yakindan-ilgilendirecek-gocmen-karari-p95664>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.

⁵² “Scholz ile görüşen Erdoğan'dan mülteci açıklaması: Kapımız açık”, <https://www.sozcu.com.tr/erdogan-suriye-ve-lubnan-dan-gelen-multecilere-kapimiz-acik-p96022>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.

⁵³ “Göç İdaresi Başkanlığı'ndan Yunanistan sınırına duvar açıklaması.”, <https://www.hurriyet.com.tr/gundem/goc-idaresi-baskanligindan-yunanistan-sinirina-duvar-aciklamasi-42719320>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.

⁵⁴ “Milli Göç Politika Belgesi geliyor!”, <https://www.milliyet.com.tr/siyaset/milli-goc-politika-belgesi-geliyor-2767960>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.

⁵⁵ “Göç stratejileri gözden geçirilmeli”, <https://www.milliyet.com.tr/dunya/goc-stratejileri-gozden-gecirilmeli-6357375>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.

- “Dışişleri Bakan Yardımcısı: Göç konusunda, Türkiye'nin rolü vazgeçilmez bir rol”⁵⁶ (19.02.2021)

Dışişleri Bakan Yardımcısı ve Avrupa Birliği (AB) Başkanı Büyükelçi Faruk Kaymakcı, “Göç konusunda, Türkiye'nin rolü vazgeçilmez bir rol. Umarım, 18 Mart Mutabakatı'nın göç boyutunu önümüzdeki haftalarda müzakere edip çözüm bulabilir, ortak bir politika üretebiliriz.” dedi.

- “Türkiye’ye kritik ‘göç’ görevi”⁵⁷ (Haber Yayın Tarihi: 08.01.2023)

“Türkiye bu yıl küresel göç sorunu kapsamında kritik bir görev üstleniyor.”

- “Türkiye’de kaç göçmen var? Bakan Yerlikaya son verileri paylaştı”⁵⁸ (Haber Yayın Tarihi: 11.10.2024)

İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya, “Uluslararası temel tüm insan hakları sözleşmelerine taraf olan ülkemiz, 4 Ekim 2024 tarihi itibarıyla, 1 milyon 45 bin 722 ikamet izni sahibi yabancının yanı sıra, 3 milyon 89 bin 904 geçici koruma altında bulunan Suriyeliyi ve 213 bin 169 uluslararası koruma sahibi yabancıyı misafir etmektedir.” dedi.

- “Sığınmacılar artık ülkelerine gitmeli”⁵⁹ (Haber Yayın Tarihi: 17.12.2024)

CHP lideri Özel, kreş açılış töreninde “Türkiye’nin Suriye politikası, 13 yılda büyük kayıplara sebebiyet vermiştir. Bir an önce Türkiye hem sığınmacıları göndermeli, hem kendi gündemine dönmelidir” diye konuştu.

Başlıklar ve Spot - Hürriyet Gazetesi

- “Türkiye ile anlaşmaya ihtiyacımız var”⁶⁰ (Haber Yayın Tarihi: 20.11.2015)

“Almanya Başbakanı Angela Merkel, Suriye’den Avrupa’ya sığınmacı akınının çözümü konusunda Türkiye ile anlaşmaya ihtiyaç duyulduğunu söyledi.”

- “Times: Türkiye göç krizinin çözümünde sadece yara bandı”⁶¹ (Haber Yayın Tarihi: 18.03.2016)

İngiliz Times gazetesi, Türkiye ile AB arasında göçmen krizinin çözümü amacıyla yürütülen pazarlıkları başyazında değerlendirdi. Gazete, “Türkiye, yara bandı niteliğinde bir çözümdür” yorumunda bulundu.

- “Mülteci krizinin çözümü için kritik gün başladı”⁶² (Haber Yayın Tarihi: 18.03.2016)

“AB devlet ve hükümet başkanları Türkiye ile yapılacak mülteci anlaşmasının çerçevesi üzerinde anlaştılar. Şimdi gözler Türkiye ile AB arasında bugün Brüksel’de yapılacak görüşmelere çevrildi.”

⁵⁶ “Dışişleri Bakan Yardımcısı: Göç konusunda Türkiye’nin rolü vazgeçilmez bir rol”, <https://www.milliyet.com.tr/dunya/disisleri-bakan-yardimcisi-goc-konusunda-turkiyenin-rolu-vazgecilmez-bir-rol-6435983>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.

⁵⁷ “Türkiye’ye kritik göç görevi”, <https://www.milliyet.com.tr/gundem/turkiyeye-kritik-goc-gorevi-6884411>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.

⁵⁸ “Türkiye’de kaç göçmen var? Bakan Yerlikaya son verileri paylaştı”, <https://www.milliyet.com.tr/gundem/turkiyede-kac-gocmen-var-bakan-yerlikaya-son-verileri-paylasti-7207801>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.

⁵⁹ “Sığınmacılar artık ülkelerine gitmeli”, <https://www.milliyet.com.tr/gundem/siginmacilar-artik-ulkelerine-gitmeli-7260144>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.

⁶⁰ “Türkiye ile anlaşmaya ihtiyacımız var”, <https://www.hurriyet.com.tr/dunya/turkiye-ile-anlasmaya-ihtiyacimiz-var-40016748>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.

⁶¹ “Times: Türkiye göç krizinin çözümünde sadece yara bandı.”, <https://www.hurriyet.com.tr/dunya/times-turkiye-goc-krizinin-cozumunde-sadece-yara-bandi-40071341>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.

⁶² “Mülteci krizinin çözümü için kritik gün başladı”, <https://www.hurriyet.com.tr/dunya/multeci-krizinin-cozumu-icin-kritik-gun-basladi-40071390>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.

• “Avrupa Birliği ile Türkiye arasındaki 'göçmen' anlaşması onaylandı”⁶³ (Haber Yayın Tarihi: 18.03.2016)

“Belçika'nın başkenti Brüksel'de AB liderleriyle Başbakan Ahmet Davutoğlu arasındaki 'göçmen' zirvesinden anlaşma çıktı. Avrupa'ya mülteci akımının durdurulmasını öngören anlaşmaya göre, Türkiye üzerinden Yunanistan'a ulaşan göçmenler 4 Nisan'dan itibaren Türkiye'ye geri gönderilecek. Anlaşma 20 Mart Pazar gününden önce Yunanistan'a geçen göçmenleri kapsamıyor. Taraflar arasında anlaşma sağlandığını resmen açıklayan ise AB Konseyi Başkanı Donald Tusk oldu. Peki tarihi anlaşma ne öngörüyor? İşte yanıtı...”

• “Bakan Soylu: Türkiye göçü önlemeyi değil, yönetmeyi tercih etmiştir”⁶⁴ (Haber Yayın Tarihi: 26.10.2018)

“Bakan Soylu: Türkiye göçü önlemeyi değil, yönetmeyi tercih etmiştir”

• “İzmir'i açsak günde 35 bin kişi Avrupa'ya gider”⁶⁵ (Haber Yayın Tarihi: 03.08.2019)

“İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, gazete ve televizyonların Ankara temsilcileriyle ‘Göç’ konulu toplantıda bir araya geldi. Türkiye’de bulunan Suriyelilerle ilgili bilgi veren Bakan Soylu, Avrupa Birliği’ni (AB) eleştirdi. Soylu, “AB ülkeleri şu ana kadar anlaşma kapsamında 22 bin Suriyeliyi Türkiye’den aldı. Şu an İzmir’i açalım, bırakalım. Günlük 30-35 bin kişi geçer. Bırakalım İzmir’i bakalım neler oluyor? Yani birileri diyor ki bırakın Avrupa’ya gitsinler. Öyle demekle olmuyor. Ben AB’yi tehdit etmiyorum, tespit yapıyorum” dedi. Soylu toplantıda şunları söyledi:”

• “Suriyeli göçmenler mesajı: Herkes izin verilen vilayette olacak”⁶⁶ (Haber Yayın Tarihi: 24.08.2019)

“İçişleri Bakanı Süleyman Soylu, “İstanbul’da oturma belgesi 540 bin Suriyeli kardeşimiz var. Başka illerde oturma belgesi verdiklerimizi eğer İstanbul’da muhafaza etmeye çalışırsak, yönetemediğimiz bir sıkıntı baş gösterir” dedi.”

• “Sadece sınırlarımızı değil, AB’yi de koruyoruz”⁶⁷ (Haber Yayın Tarihi: 09.09.2019)

“Dışişleri Bakan Yardımcısı Faruk Kaymakcı, bir dizi temaslarda bulunmak üzere Almanya’nın başkenti Berlin’e geldi. Berlin Büyükelçisi Ali Kemal Aydın ve Berlin Elçi Müsteşarı Ufuk Gezer ile birlikte tüketici elektroniği fuarı IFA 2019’u gezen Kaymakcı, Türk şirketlerinin stantlarını ziyaret etti. Burada gazetecilere açıklamalarda bulunan Kaymakcı, mülteciler ve AB ile yapılan anlaşmaya değindi. Göçün küresel bir mesele olduğunu belirten Kaymakcı, şunları söyledi:”

• “Türkiye güvenilir bir ortaktır”⁶⁸ (Haber Yayın Tarihi: 24.11.2019)

“Almanya’daki Federal Göç ve Mülteci Dairesi (BAMF) Başkanı Hans-Eckard Sommer, Türkiye’nin mülteci politikasını överek, “Mülteci politikalarında Türkiye güvenilir bir ortaktır” dedi.”

• “Göçmenler Yunanistan’ı geçtiği anda...”⁶⁹ (Haber Yayın Tarihi: 19.06.2020)

⁶³ “Avrupa Birliği ile Türkiye arasındaki göçmen anlaşması onaylandı”, <https://www.hurriyet.com.tr/dunya/avrupa-birligi-ile-turkiye-arasindaki-gocmen-anlasmasi-onaylandi-40071635>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.

⁶⁴ “Bakan Soylu: Türkiye göçü önlemeyi değil, yönetmeyi hedefliyor”, <https://www.hurriyet.com.tr/yerel-haberler/kocaeli/kartepe/bakan-soylu-turkiye-gocu-onlemeyi-degil-yonet-40999476>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.

⁶⁵ “İzmir’i açsak günde 35 bin kişi Avrupa’ya gider”, <https://www.hurriyet.com.tr/gundem/izmiri-acsak-gunde-35-bin-kisi-avrupaya-gider-41292112>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.

⁶⁶ “Suriyeli göçmenler mesajı: Herkes izin verilen vilayette olacak”, <https://www.hurriyet.com.tr/gundem/suriyeli-gocmenler-mesaji-herkes-izin-verilen-vilayette-olacak-41282585>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.

⁶⁷ “Sadece sınırlarımızı değil, AB’yi de koruyoruz”, <https://www.hurriyet.com.tr/avrupa/sadece-sinirlarimizi-degil-abyi-de-koruyoruz-41325402>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.

⁶⁸ “Türkiye güvenilir bir partnerdir”, <https://www.hurriyet.com.tr/avrupa/turkiye-guvenilir-bir-partnerdir-41381155>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.

⁶⁹ “Göçmenler Yunanistan’ı geçtiği anda”, <https://www.hurriyet.com.tr/avrupa/gocmenler-yunanistani-gectigi-anda-41546032>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.

“Macaristan Dışişleri ve Dış Ticaret Bakanı Peter Szijjarto, Avrupa Birliği’ne (AB), sığınmacılar konusunda Türkiye’ye söz verdiği 6 milyar Euro’yu bir an önce ödemesi çağrısı yaptı.”

• “TBMM Başkanı Mustafa Şentop: Türkiye, göç sorununda yeterince desteklenmiyor”⁷⁰ (Haber Yayın Tarihi: 24.11.2020)

“TBMM Başkanı Mustafa Şentop, “Başta Avrupa ülkeleri olmak üzere birçok ülkenin göç sorunu karşısında duyarsız kaldıklarına şahit oluyoruz. Mülteci ve göçmenlere en iyi şekilde koruma sağlayan Türkiye'nin bu konuda Avrupa ülkeleri tarafından yeterince desteklenmediğini üzüldük” dedi.”

• “Geri Gönderme Merkezi’nden eve dönüş”⁷¹ (Haber Yayın Tarihi: 18.04.2022)

“Türkiye göç dalgasına karşı sınırdaki tedbirleri artırırken, Geri Gönderme Merkezleri’nin sayısı 30’a çıkartıldı. Türkiye, bu merkezlerdeki 20 binlik kapasiteyle AB ülkelerindeki toplam sayıyı da geçmiş oldu. Tüm AB ülkelerindeki Geri Gönderme Merkezleri’nin kapasitesi 16 bin. Türkiye’nin en büyük merkezlerinden, 800 kişi kapasiteli Ankara Akyurt’taki Geri Gönderme Merkezi’nin kapıları bir grup gazeteciye açıldı.”

• “TBMM Başkanı Şentop: Türkiye göç konusunda yalnız bırakıldı”⁷² (Haber Yayın Tarihi: 20.06.2022)

“Küresel Parlamenter Göç Konferansı’nda konuşan TBMM Başkanı Mustafa Şentop, göç sorunun küresel olduğuna dikkat çekerek, “Küresel bir sorun diyoruz ve bu sorunun çözümünün de küresel olması lazım. Türkiye maalesef göç konusunda yalnız bırakıldı. Türkiye’ye gerekli katkının, desteğin göçle ilgili küresel sorumluluğun üstlenilmediğini görüyoruz” dedi. Konferansın ardından CNN Türk’e konuşan Şentop, “Sorunun küresel bir sorun olduğunu, çözümü için de küresel çözümler üretmek gerektiğini herkesin anlaması lazım” ifadelerini kullandı.”

• “TÜİK’ten Türkiye göç raporu... Gelen azaldı giden arttı”⁷³ (Haber Yayın Tarihi: 25.09.2023)

“TÜİK’in verilerine göre 2022 yılında Türkiye’ye göç edenlerin sayısı önceki yıla oranla yüzde 33.2 azalarak 494 bin 52 kişi oldu. Türkiye’den yurtdışına göçenler ise yüzde 62.3 artarak 466 bin 914’e çıktı.”

• “Yurt genelinde 981 düzensiz göçmen yakalandı”⁷⁴ (Haber Yayın Tarihi: 13.12.2024)

“İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya, yurt genelindeki 'Kalkan-35' operasyonlarında 9'u yabancı uyruklu 31 göçmen kaçakçılığı organizatörü ve 981 düzensiz göçmenin yakalandığını açıkladı.”

• “Bakan Yerlikaya, 9 Aralık’tan bu yana ülkesine dönen Suriyeli sayısını açıkladı”⁷⁵ (Haber Yayın Tarihi: 29.01.2025)

“İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya, yaptığı açıklamada, “9 Aralık’tan bu yana 81 bin 576 Suriyeli kardeşimiz ülkesine döndü. 2017’den bu yana ise 821 bin 529 Suriyeli kardeşimiz vatanlarına gönüllü olarak geri dönüş yaptı.” ifadelerini kullandı.”

⁷⁰ “TBMM Başkanı Mustafa Şentop: Türkiye göç sorununda yeterince desteklenmiyor”, <https://www.hurriyet.com.tr/gundem/tbmm-baskani-mustafa-sentop-turkiye-goc-sorununda-yeterince-desteklenmiyor-41670765>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.

⁷¹ “Geri gönderme merkezinden eve dönüş”, <https://www.hurriyet.com.tr/gundem/geri-gonderme-merkezinden-eve-donus-42045606>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.

⁷² “TBMM Başkanı Şentop: Türkiye göç konusunda yalnız bırakıldı”, <https://www.hurriyet.com.tr/gundem/tbmm-baskani-sentop-turkiye-goc-konusunda-yalniz-birakildi-42087691>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.

⁷³ “TÜİK’ten Türkiye göç raporu: Gelen azaldı, giden arttı”, <https://www.hurriyet.com.tr/gundem/tuikten-turkiye-goc-raporu-gelen-azaldi-giden-artti-42304168>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.

⁷⁴ “Yurt genelinde 981 düzensiz göçmen yakalandı”, <https://www.hurriyet.com.tr/gundem/yurt-genelinde-981-duzensiz-gocmen-yakalandi-42624578>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.

⁷⁵ “Bakan Yerlikaya: Ülkesine dönen Suriyeli sayısını açıkladı”, <https://www.hurriyet.com.tr/gundem/bakan-yerlikaya-ulkesine-donen-suriyeli-sayisini-acikladi-42674827>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.

• “Göç İdaresi Başkanlığı'ndan 'Yunanistan sınırına duvar' açıklaması”⁷⁶ (Haber Yayın Tarihi: 06.03.2025)

“Göç İdaresi Başkanlığı'ndan Yunanistan sınırına yapılacak duvarla ilgili yapılan açıklamada, “Sınırlarda alınan güvenlik tedbirleri; terör faaliyetlerinin önüne geçilmesi, düzensiz göç hareketleri ile göçmen kaçakçılığı da dahil her türlü kaçakçılıkla mücadele edilmesi, ülkemizde suç işleyerek yurtdışına yasa dışı yollarla kaçmaya çalışan şüphelilerin yakalanması için elzemdir” denildi.”

Başlıklar ve Spot - Aydınlik Gazetesi

• “NYT: Suriyeliler için imkan sunan tek ülke Türkiye”⁷⁷ (Haber Yayın Tarihi: 18.02.2021)

“Suriye'nin Afrin kentinde ve kentin yakınlarındaki mülteci kamplarında gözlemlerde bulunan New York Times gazetesi, Türkiye sınırına sığınan mültecilerin uluslararası insani yardım beklediğini “ancak milyonlarcası için imkan sunan tek ülkenin Türkiye” olduğunu yazdı.”

• “Avrupa’nın göçmen çıkmazı: Göç ve iltica kuralları değişiyor”⁷⁸ (Haber Yayın Tarihi: 29.04.2023)

“Avrupa Parlamentosu, göç ve iltica kurallarını değiştirecek paketi onayladı. Göç yoğunluğu karşısında özellikle Akdeniz’e kıyısı bulunan ülkeler, Avrupa Birliği üyesi diğer ülkelerin dayanışmasını bekliyor.”

• “Göç anlaşmasının 60’ıncı yılı kutlandı”⁷⁹ (Haber Yayın Tarihi: 27.06.2024)

“Türkiye ile Belçika arasında İş Gücü Anlaşması’nın 60. yıl dönümü kutlandı. Belçika’nın ülke ekonomisine emeği ve iş gücüyle katkıda bulunan Türkler, iki ülke arasındaki kültürel zenginliği artırırken ticaret hacminin gelişmesine de katkıda bulunuyor”

• “Göç politikasına somut çözümler”⁸⁰ (Haber Yayın Tarihi: 04.07.2024)

“Prof. Dr. Atakan Hatipoğlu, Kayseri’de başlayan kışkırtma girişimlerini değerlendirdi. Türkiye’nin kararsız politikalarının Batı’nın Türkiye için oyunlarına fırsat sağladığını vurgulayan Hatipoğlu, göç politikası için somut çözümleri Aydınlik’a anlattı”

• “İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya açıkladı: İşte güncel verilerle Türkiye’deki göçmen sayısı”⁸¹ (Haber Yayın Tarihi: 11.10.2024)

İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya, Türkiye’de bulunan yabancı sayısının 4 milyon 348 bin 795 olduğunu söyleyerek, 'Göçü, insan hayatını önceleyen, ancak kamu düzeni ve kamu güvenliğimizden asla taviz vermeyen bir anlayışla yönetiyoruz' dedi.

• “Erdoğan: Göç konusu çok hassas bir mesele”⁸² (Haber Yayın Tarihi: 29.11.2024)

⁷⁶ “Göç İdaresi Başkanlığı'ndan Yunanistan sınırına duvar açıklaması”, <https://www.hurriyet.com.tr/gundem/goc-idaresi-baskanligindan-yunanistan-sinirina-duvar-aciklamasi-42719320>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.

⁷⁷ “NYT: Suriyeliler için imkan sunan tek ülke Türkiye”, <https://www.aydinlik.com.tr/haber/nyt-suriyeliler-icin-imkan-sunan-tek-ulke-turkiye-233576>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.

⁷⁸ “Avrupa’nın göçmen çıkmazı: Göç ve iltica kuralları değişiyor”, <https://www.aydinlik.com.tr/haber/avrupanin-gocmen-cikmazi-goc-ve-iltica-kurallari-degisiyor-385341>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.

⁷⁹ <https://www.aydinlik.com.tr/haber/turkiye-ile-belcika-arasinda-is-gucu-anlasmasi-ne-zaman-imzalandi-turkiye-ile-belcika-arasindaki-ticaret-hacmi-ne-kadar-belcikada-kac-turk-yasiyor-478452>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.

⁸⁰ “Prof. Dr. Atakan Hatipoğlu: Göç politikası için somut çözümleri Aydınlik’a anlattı”, <https://www.aydinlik.com.tr/haber/prof-dr-atakan-hatipoglu-goc-politikasi-icin-somut-cozumleri-aydinlik-anlatti-goc-politikasina-somut-cozumler-neler-turkiye-goc-icin-transit-ulke-mi-479532>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.

⁸¹ “İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya açıkladı: İşte güncel verilerle Türkiye’deki göçmen sayısı”, <https://www.aydinlik.com.tr/haber/icisleri-bakani-ali-yerlikaya-acikladi-iste-guncel-verilerle-turkiyedeki-gocmen-sayisi-491966>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.

⁸² “Erdoğan: Göç konusu çok hassas bir mesele”, <https://www.aydinlik.com.tr/haber/erdogan-goc-konusu-cok-hassas-bir-mesele-497463>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.

“Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, MÜSİAD EXPO'da göç konusunda önemli açıklamalar yaptı”

Genel Değerlendirme

Türkiye'nin 2011 yılında Suriye'de başlayan iç savaştan bugüne uyguladığı Suriyeli göçmen politikası ve mevcut fiili durumlar ulusal medyada Milliyet, Sözcü, Hürriyet ve Aydınlik gazetelerinin haberlerine yer yer haber konusu olmuştur. İlgili gazeteler incelendiğinde, Suriyeli mültecilerle ilgili haberlerinde farklı bakış açıları ve söylemlerin benimsendiği ilk dikkati çeken konu olmaktadır. Bu farklılıklar, gazetelerin ideolojik duruşları, hedef kitleleri ve editoryal politikaları doğrultusunda şekillendiği görülmektedir. Benzer olayların, benzer haberlerin farklı bir söylemde aktarılması medyanın gücünü ortaya koyarken, onu takip eden kitlenin düşüncelerini yakından ilgilendiren bir konu olduğu gibi toplum da bir kamuoyu oluşunda da önemli bir etken olabilmektedir. Gazete haberlerine konu olan olayların aktarım şeklinin taraflı/tarafsız oluşu okuyucu kitlesi üzerinden hükümet politikalarının destek görmesine ya da destek bulamamasına hatta hükümet üzerinde baskı aracına dönüşmesine zemin hazırlayabilmektedir. Her iki koşulda da Suriyeli mülteciler konusundaki gazete haberleri incelendiğinde bu durumun gerçekleştiğini görmek mümkündür.

Suriyeli mültecilere yönelik basın söylemlerinin, Türkiye'nin Suriyeli göçmen politikasıyla ilişkili olarak değerlendirilmesi, medya-politika ilişkisini anlamak açısından oldukça önemlidir.⁸³ Akademik literatür bu konuda özellikle medyanın hem kamuoyunu şekillendirme hem de devlet politikalarını meşrulaştırma veya eleştirme yönündeki rolüne işaret etmektedir.⁸⁴

Ulusal basında yer alan Suriyeli sığınmacılar konulu gazete haberleri üzerinden; devlet politikaları ve medya uyumunu, eleştirel söylemler ve toplumsal tepkileri, politikaların meşrulaştırılması ve medya konusunun izlerini takip etmek mümkündür. Türkiye, 2011'den itibaren Suriye krizine karşı “açık kapı” politikası uygulamış⁸⁵ ve Suriyelilere geçici koruma statüsü vermiştir. Bu politika, özellikle ilk yıllarda insani bir çerçevede yürütülmüş; Milliyet ve Hürriyet gibi ana akım medya organları da bu yaklaşımı destekler mahiyette haberler üretmiştir. Örneğin, bu gazeteler sıklıkla devletin insani yardımlarını, mültecilere yapılan sağlık, barınma ve eğitim desteklerini ön plana çıkarmış, kamuoyunda “yardımsever devlet” imajını pekiştirmiştir. Sözcü ve Aydınlik gibi gazeteler ise, Türkiye'nin Suriyeli mültecilere yönelik politikalarını ekonomik, sosyal ve güvenlik temelli eleştirilerle haberleştirmiştir. Bu yayınlarda, mültecilerin ucuz iş gücü yaratması, sosyal yardımlarda Türk vatandaşlarının ikinci planda kaldığı algısı, kentlerdeki demografik dönüşüm ve artan toplumsal huzursuzluk gibi konular sıklıkla işlenmiştir.⁸⁶ Bu söylemler, kamuoyunda “yük olarak görülen mülteci” algısının oluşmasına zemin hazırlamıştır. Son olarak AK Parti hükümeti tarafından sürdürülen göç politikaları, hem ulusal güvenlik hem de “ensar-muhacir” söylemiyle dini temelli bir meşruiyet zeminine oturtulmuştur. Bu bağlamda, bazı medya kuruluşları bu politikaları desteklerken, diğerleri daha laik-milliyetçi çizgiden eleştiriler getirmiştir. Medyanın bu farklı söylemleri, hem devlet politikalarının algılanış biçimini hem de yerel halkın Suriyelilere yönelik tutumlarını etkilemiştir.⁸⁷ Bu tutumları gazetelerin ayrıntılı haberlerinde daha net görmek mümkündür. Örneğin,

Milliyet gazetesi, Suriyeli mültecilerle ilgili haberlerinde genellikle resmî açıklamalara ve uluslararası kuruluşların verilerine dayalı bir yaklaşım sergilediği görülmektedir. Örneğin, 2011 yılında Cilvegözü Sınır Kapısı'ndan Türkiye'ye giriş yapan 400 Suriyeliyle başlayan mülteci akınına dair haberinde, olayın insani boyutunu vurgulamıştır. Ayrıca, Türkiye'nin mültecilere

⁸³ Teun Adrianus van Dijk-Ruth Wodak, *Racism at the Top: Parliamentary Discourses on Ethnic Issues in Six European States*, Drava Verlag, Klagenfurt 2000, s. 45-74.

⁸⁴ Robert M. Entman, “Framing: Toward Clarification of a Fractured Paradigm”, *Journal of Communication*, C. 43, S. 4, 1993, s. 51-58.

⁸⁵ Adem Esen, “Türkiye’de Geçici Koruma Altındaki Suriyeliler: Tespitler ve Öneriler”, *Türkiye’de Geçici Koruma Altındaki Suriyeliler: Tespitler ve Öneriler*, Editör: Adem Esen-Mehmet Duman, Dünya Yerel Yönetim ve Demokrasi Akademisi Vakfı, İstanbul, 2019, s. 6-11.

⁸⁶ İcduygu-Şimşek, “Publication: Syrian refugees”, s. 59-69.

⁸⁷ Sunata Ulas-Yıldız Esra, “Representation of Syrian Refugees in the Turkish Media”, *Journal of Applied Journalism & Media Studies*, C. 7, S. 1, 2018, s. 148.

yaptığı harcamaları ve açık kapı politikasını detaylandırarak, devletin tutumunu ön plana çıkaran haberlere imza attığı görülmektedir.

Sözcü gazetesi, Suriyeli mülteciler konusuna daha eleştirel bir perspektiften yaklaşmıştır. Gazete, mülteci politikasının Türkiye'nin iç politikasına etkilerini ve sosyal yapıya olan yansımalarını sorgulamıştır. Örneğin, “Ah şu Suriyeliler!” başlıklı yazısında, mültecilerin Türkiye'deki varlığının siyasi hesaplara dayandığını ve bu durumun toplumda rahatsızlık yarattığını dile getiren bir söylem kullandığı görülmektedir.

Hürriyet: Hürriyet gazetesi, Suriyeli mültecilerle ilgili haberlerinde daha dengeli bir yaklaşım benimsemiştir. Gazete, hem mültecilerin yaşadığı zorlukları hem de Türkiye'nin bu süreçteki rolünü ele almıştır. Örneğin, Türkiye'nin 2011'den bu yana 2.1 milyon Suriyeli mülteciye 8 milyar dolar harcadığını belirterek, devletin mültecilere sağladığı desteği vurgu yapan haberlere yer verdiği görülmektedir.

Aydınlık gazetesi, Suriyeli mülteciler konusuna daha çok ulusal güvenlik ve dış politika perspektifinden yaklaşmıştır. Gazete, mülteci akınının Türkiye'nin demografik yapısını ve güvenliğini tehdit ettiğini savunarak, bu konuda daha sert bir tutum sergileyen bir yayın politikası yürüttüğü görülmektedir.

Yüksek tirajlı bu dört önde gelen gazetenin aynı konulu haberleri ele alış biçimindeki farklılıkların okuyucu kitlelerinin düşünceleri üzerindeki etki, diğer gazeteler ve diğer kitle iletişim araçlarından yayılan haberlerle birleştiğinde ne denli büyük bir etki ortaya koyacağı açıktır. Bu nedenle Suriyeli göçmenler konusunda Türkiye'nin uyguladığı göç politikasının birçok değişkenin göz önüne alınarak değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu dört gazete sadece konuya bir pencereden nasıl farklı bakılabileceğini göstermesi adına önem arz etmektedir.

Sonuç

Türkiye'nin göç politikası ile ilgili; Ulusal basında yer alan ve yüksek tirajlara sahip olan; Hürriyet, Milliyet, Sözcü ve Aydınlik Gazetelerinin haberleri incelendiğinde genel hatlarının benzer olduğu ancak her bir gazetenin üslubu, bakış açısında ve verdiği detaylarda farklılıklar gözlemlenmektedir. Öyle ki Hürriyet ve Milliyet Gazetelerinin kurumsal politik görüşleri merkez sağ, Aydınlik ve Sözcü gazetelerinin ise kurumsal olarak politik görüşleri sol eksendedir.

Tüm gazetelerde, sıklıkla; Türkiye'nin Suriyeli sığınmacı sorunu ve izlediği göç politikasıyla ilişkili haberlere yer verilmektedir. Söz konusu gazetelerin haberlerinde sığınmacıların sayısı, bulundukları statü gibi teknik ve nesnel verilere yine sıklıkla rastlanmakta, haberlerin içeriği kullanılan çeşitli görseller ile desteklenmektedir. Her bir gazetenin kullandığı başlıklar incelendiğinde sansasyonel ve spekülatif bir tutuma rastlanmamakta, objektifliğin daha ön planda tutulduğu görülmektedir.

Hürriyet gazetesinin haberlerinin içeriği ve kullandığı başlıklar incelendiğinde ağırlıklı olarak Türkiye'nin göç konusunda uluslararası alandaki yaptığı anlaşmalar, izlediği politika ve bulunduğu durum ile alakalı haberlerin yapıldığı görülmektedir. Milliyet gazetesinin haber başlıkları incelendiğinde ise Türkiye'nin göç politikasının daha çok ulusal boyutu ile ilgili kısmın ele alındığı görülmektedir. Sözcü ve Aydınlik gazetelerinin haberleri ve kullandıkları başlıklar incelendiğinde Göç politikası ile ilgili ulusal ve uluslararası boyutta haberlerinin birbirlerine yakın sayılarda olduğu gözlemlenmektedir.

Araştırma sonucunda söz konusu gazeteler incelendiğinde; politik görüşlerindeki, hitap ettikleri kitlelerdeki farklılıklarla birlikte, her bir gazetenin Suriyeli sığınmacı sorununun dikkate alınması gereken ciddi bir sorun olduğunu vurgulaması, Türkiye'nin Milli güvenliğinin, refahının ve demografik yapısının korunmasını ön planda tuttuğu ve bu konularda hemfikir olduğu, yapılan haberlerle kamuoyunu bilinçlendirmeyi amaçladığı açıkça anlaşılmakta ve görülmektedir.

Uzun süren Suriyeli sığınmacı sorununun başladığı günden bugüne geçen yıllar içinde her iki grup gazetenin de haberlerinin önce ılımlı ve temkinli, ilerleyen yıllarda daha keskin ve günümüzde yumuşayan bir dilde ele alındığı görülmüştür. Özellikle günümüzde Suriye sorununun çözüme yaklaşması ve beraberinde hızlanan tersine göçlerle Suriyeli sığınmacıların yaptığı harcamaları ve açık kapı politikasını detaylandırarak, devletin tutumunu ön plana çıkaran haberlere imza attığı görülmektedir.

Kaynakça

- “AB’den Türkiye’yi yakından ilgilendirecek göçmen kararı”, <https://www.sozcu.com.tr/ab-den-turkiye-yi-yakindan-igilendirecek-gocmen-karari-p95664>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.
- “Avrupa Birliği ile Türkiye arasındaki göçmen anlaşması onaylandı”, <https://www.hurriyet.com.tr/dunya/avrupa-birligi-ile-turkiye-arasindaki-gocmen-anlasmasi-onaylandi-40071635>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.
- “Avrupa’nın göçmen çıkmazı: Göç ve iltica kuralları değişiyor”, <https://www.aydinlik.com.tr/haber/avrupanin-gocmen-cikmazi-goc-ve-iltica-kurallari-degisiyor-385341>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.
- “Bakan Soylu: Biz kimsenin göçmen deposu değiliz”, <https://www.sozcu.com.tr/bakan-soylu-biz-kimsenin-gocmen-deposu-degiliz-wp7430926>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.
- “Bakan Soylu: Türkiye göçü önlemeyi değil, yönetmeyi hedefliyor”, <https://www.hurriyet.com.tr/yerel-haberler/kocaeli/kartepe/bakan-soylu-turkiye-gocu-onlemeyi-degil-yonet-40999476>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.
- “Bakan Yerlikaya: Ülkesine dönen Suriyeli sayısını açıkladı”, <https://www.hurriyet.com.tr/gundem/bakan-yerlikaya-ulkesine-donen-suriyeli-sayisini-acikladi-42674827>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.
- “Dışişleri Bakan Yardımcısı: Göç konusunda Türkiye’nin rolü vazgeçilmez bir rol”, <https://www.milliyet.com.tr/dunya/disisleri-bakan-yardimcisi-goc-konusunda-turkiyenin-rolu-vazgecilmez-bir-rol-6435983>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.
- “Erdoğan: Göç konusu çok hassas bir mesele”, <https://www.aydinlik.com.tr/haber/erdogan-goc-konusu-cok-hassas-bir-mesele-497463>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.
- “Geri gönderme merkezinden eve dönüş”, <https://www.hurriyet.com.tr/gundem/geri-gonderme-merkezinden-eve-donus-42045606>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.
- “Göç İdaresi Başkanlığı’ndan Yunanistan sınırına duvar açıklaması.”, <https://www.hurriyet.com.tr/gundem/goc-idaresi-baskanligindan-yunanistan-sinirina-duvar-aciklamasi-42719320>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.
- “Göç İdaresi Başkanlığı’ndan Yunanistan sınırına duvar açıklaması”, <https://www.hurriyet.com.tr/gundem/goc-idaresi-baskanligindan-yunanistan-sinirina-duvar-aciklamasi-42719320>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.
- “Göç Kurulu”, <https://www.goc.gov.tr/goc-kurulu>, Erişim Tarihi: 15.04.2025.
- “Göç stratejileri gözden geçirilmeli”, <https://www.milliyet.com.tr/dunya/goc-stratejileri-gozden-gecirilmeli-6357375>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.
- “Göç Tarihi”, <https://www.goc.gov.tr/goc-tarihi>, Erişim Tarihi: 15.04.2025.
- “Göçmenler Yunanistan’ı geçtiği anda”, <https://www.hurriyet.com.tr/avrupa/gocmenler-yunanistani-gectigi-anda-41546032>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.
- “İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya açıkladı: İşte güncel verilerle Türkiye’deki göçmen sayısı”, <https://www.aydinlik.com.tr/haber/icisleri-bakani-ali-yerlikaya-acikladi-iste-guncel-verilerle-turkiyedeki-gocmen-sayisi-491966>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.
- “İskan Kanunu”, <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.5543.pdf>, Erişim Tarihi: 15.04.2025.

- “İzmir’i açsak günde 35 bin kişi Avrupa’ya gider”, <https://www.hurriyet.com.tr/gundem/izmiri-acsak-gunde-35-bin-kisi-avrupaya-gider-41292112>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.
- “Kurtulmuş: Suriyelilerin Türkiye’ye göç etmesi gerekiyordu”, <https://www.sozcu.com.tr/kurtulmus-suriyelilerin-turkiye-ye-goc-etmesi-gerakiyordu-p44660>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.
- “Macaristan lideri Orban’dan Erdoğan’a göçmen övgüsü: Avrupa’yı kurtardı”, <https://www.sozcu.com.tr/macaristan-lideri-orban-dan-erdogan-a-gocmen-ovgusu-avrupa-yi-kurtardi-p26605>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.
- “Meclis Göç Raporu’na muhalefet şerhi: Mahalleler 'küçük Şam'a dönüştü!", <https://www.sozcu.com.tr/meclis-goc-raporuna-muhalefet-serhi-mahalleler-kucuk-sama-donustu-wp7189149>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.
- “Milli Göç Politika Belgesi geliyor!", <https://www.milliyet.com.tr/siyaset/milli-goc-politika-belgesi-geliyor-2767960>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.
- “Mülteci krizinin çözümü için kritik gün başladı", <https://www.hurriyet.com.tr/dunya/multeci-krizinin-cozumu-icin-kritik-gun-basladi-40071390>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.
- “Mülteci", <https://www.goc.gov.tr/multeci>, Erişim Tarihi: 15.04.2025.
- “NYT: Suriyeliler için imkan sunan tek ülke Türkiye", <https://www.aydinlik.com.tr/haber/nyt-suriyeliler-icin-imkan-sunan-tek-ulke-turkiye-233576>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.
- “Prof. Dr. Atakan Hatipoğlu: Göç politikası için somut çözümleri Aydınlik’a anlattı", <https://www.aydinlik.com.tr/haber/prof-dr-atakan-hatipoglu-goc-politikasi-icin-somut-cozumleri-aydinlika-anlatti-goc-politikasina-somut-cozumler-neler-turkiye-goc-icin-transit-ulke-mi-479532>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.
- “Sadece sınırlarımızı değil, AB’yi de koruyoruz", <https://www.hurriyet.com.tr/avrupa/sadece-sinirlarimizi-degil-abyi-de-koruyoruz-41325402>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.
- “Scholz ile görüşen Erdoğan’dan mülteci açıklaması: Kapımız açık", <https://www.sozcu.com.tr/erdogan-suriye-ve-lubnan-dan-gelen-multecilere-kapimiz-acik-p96022>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.
- “Sığınmacılar artık ülkelerine gitmeli", <https://www.milliyet.com.tr/gundem/siginmacilar-artik-ulkelerine-gitmeli-7260144>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.
- “Suriyeli göçmenler mesajı: Herkes izin verilen vilayette olacak", <https://www.hurriyet.com.tr/gundem/suriyeli-gocmenler-mesaji-herkes-izin-verilen-vilayette-olacak-41282585>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.
- “TBMM Başkanı Mustafa Şentop: Türkiye göç sorununda yeterince desteklenmiyor", <https://www.hurriyet.com.tr/gundem/tbmm-baskani-mustafa-sentop-turkiye-goc-sorununda-yeterince-desteklenmiyor-41670765>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.
- “TBMM Başkanı Şentop: Türkiye göç konusunda yalnız bırakıldı", <https://www.hurriyet.com.tr/gundem/tbmm-baskani-sentop-turkiye-goc-konusunda-yalniz-birakildi-42087691>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.
- “Times: Türkiye göç krizinin çözümünde sadece yara bandı.", <https://www.hurriyet.com.tr/dunya/times-turkiye-goc-krizinin-cozumunde-sadece-yara-bandi-40071341>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.
- “TÜİK’ten Türkiye göç raporu: Gelen azaldı, giden arttı", <https://www.hurriyet.com.tr/gundem/tuikten-turkiye-goc-raporu-gelen-azaldi-giden-artti-42304168>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.

- “Türkiye güvenilir bir partnerdir”, <https://www.hurriyet.com.tr/avrupa/turkiye-guvenilir-bir-partnerdir-41381155>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.
- “Türkiye ile anlaşmaya ihtiyacımız var”, <https://www.hurriyet.com.tr/dunya/turkiye-ile-anlasmaya-ihtiyacimiz-var-40016748>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.
- “Türkiye’de kaç göçmen var? Bakan Yerlikaya son verileri paylaştı”, <https://www.milliyet.com.tr/gundem/turkiyede-kac-gocmen-var-bakan-yerlikaya-son-verileri-paylasti-7207801>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.
- “Türkiye’deki Suriyeli Sayısı Mayıs 2025”, <https://multeciler.org.tr/turkiyedeki-suriyeli-sayisi>, Erişim Tarihi: 04.05.2025.
- “Türkiye’ye kritik göç görevi”, <https://www.milliyet.com.tr/gundem/turkiyeye-kritik-goc-gorevi-6884411>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.
- “Uluslararası insan hakları hukuku”, https://tr.wikipedia.org/wiki/Uluslararası%C4%B1_insan_hakları%C4%B1_hukuku, Erişim Tarihi: 15.04.2025.
- “Yurt genelinde 981 düzensiz göçmen yakalandı”, <https://www.hurriyet.com.tr/gundem/yurt-genelinde-981-duzensiz-gocmen-yakalandi-42624578>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.
- AĞIR, Osman, “Türkiye’deki Suriyelilere Sağlanan Kamusal Hizmetlere Yönelik Bir Değerlendirme”, *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, C. 8, S. 2, 2018, s. 111-128.
- AKBAŞ, Emrah, “Türk Yazılı Basınında Suriyeli Sığınmacı Çocuklar”, *Çocuk ve Medeniyet*, C. 4, S. 8, 2019, s. 159-172.
- ALDAMEN, Yasmin, “Social Media, Digital Resilience, and Knowledge Sustainability: Syrian Refugees' Perspectives”, *Journal of Intercultural Communication*, C. 25, S. 1, 2025, s. 57-69.
- ATAY, Tülâ, “Diaspora Journalism and Turkey’s Virtual “Imagined Communities”: Syrian Media”, *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, C. 12, S. 3, 2024, s. 1140-1153.
- BULUT, Yakup-ARKIN, Soner-KARAKAYA, Sedat, “Türkiye’nin Mülteci Politikaları: Suriyeli Mültecilerin Durumuna İlişkin Bir İnceleme”, *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, S. 39, 2018, s. 207-222.
- CASTLES, Stephen-MİLLER, Mark J., *The Age of Migration: International Population Movements in the Modern World*, Red Globe Press, London 2013.
- ÇAĞLAYAN, Savaş, “Göç Kuramları, Göç ve Göçmen İlişkisi”, *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, S. 17, 2006, s. 67-91.
- ÇAKRAN, Şebnem-EREN, Veysel, “Mülteci Politikası: Avrupa Birliği ve Türkiye Karşılaştırması”, *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, C. 14, S. 39, 2017, s. 1-30.
- ÇETİNKAYA EROĞLU, Gonca-VAROL, Nehir, “Türkiye’deki Suriyeli Göçmen Nüfus İçin Yaşam Alanı Seçimi”, *Afet ve Risk Dergisi*, C. 4, S. 2, 2021, s. 319-330.
- ÇOBAN KENEŞ, Hatice, “Oy Verme Kutularından Sınır Kapılarına: Türkiye’nin Seçimleri ve Suriyeli Mültecilere Yönelik AKP’nin Değişen Tutumuna Medyadan Bakmak”, *Mülkiye Dergisi*, C. 49, S. 1, 2025, s. 34-74.
- DEĞİRMENCİ, Mehmet, “Türkiye’nin Yerelde Göç Yönetimi Üzerine Bir İnceleme”, *Anadolu Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, C. 24, S. 3, 2023, s. 470-497.

- DIMITROVA, Daniela V.-OZDORA AKSAK, Emel-CONNOLLY AHERN, Collen, “On the Border of the Syrian Refugee Crisis: Views From Two Different Cultural Perspectives”, *American Behavioral Scientist*, C. 62, S. 4, 2018, s. 532-546.
- ENTMAN, Robert M., “Framing: Toward Clarification of a Fractured Paradigm”, *Journal of Communication*, C. 43, S. 4, 1993, s. 51-58.
- ESEN, Adem, “Türkiye’de Geçici Koruma Altındaki Suriyeliler: Tespitler ve Öneriler”, *Türkiye’de Geçici Koruma Altındaki Suriyeliler: Tespitler ve Öneriler*, Editör: Adem Esen-Mehmet Duman, Dünya Yerel Yönetim ve Demokrasi Akademisi Vakfı, İstanbul, 2019, s. 6-11.
- Göç Terimleri Sözlüğü*, Uluslararası Göç Örgütü IOM Yayın, No: 18, Cenevre 2009.
- GÜLSOY, Sait-KANBİR, Figen, “Türkiye Akademisyenlerinde Göç Algısı ve Suriyeli Göçmenlere Yönelik Önyargı İlişkisi”, *Süleyman Demirel Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, S. 57, 2023, s. 279-295.
- GÜNAY, Enver-ATILGAN, Dilek-SERİN, Emine, “Dünya’da ve Türkiye’de Göç Yönetimi”, *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, C. 7, S. 2, 2017, s. 37-60.
- <https://www.aydinlik.com.tr/haber/turkiye-ile-belcika-arasinda-is-gucu-anlasmasi-ne-zaman-imzalandi-turkiye-ile-belcika-arasindaki-ticaret-hacmi-ne-kadar-belcikada-kac-turk-yasiyor-478452>, Erişim Tarihi: 22.04.2025.
- <https://www.unhcr.org/syria-emergency.html>, Erişim Tarihi: 15.04.2025.
- IGDIR AKARAS, Aslıhan, “Jeopolitik ve Göç: Türkiye’nin Jeopolitiği ve Suriyeliler Bağlamında Transit Ülke Durumu”, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, C. 24, S. 2, 2025, s. 1003-1017.
- ISTİF İNCİ, Elçin-SPEELMAN, Dirk, “Syrians in Turkey and Their Naturalization as Turkish Citizens: A computational Text Analysis of Newspaper Data”, *Journalism*, C. 26, S. 1, 2025, s. 207-227.
- İÇDUYGU, Ahmet-ŞİMŞEK, Doğuş, “Syrian Refugees in Turkey: Towards Integration Policies”, *Turkish Policy Quarterly*, C. 15, S. 3, 2016, s. 59-69.
- KACHYBEKOVA, Farida-PAZARBAŞI, Betül, “Uluslararası Medyada Göçü Çerçevelemek: Suriyeli Sığınmacılara İlişkin Haberlerin Analizi”, *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, C. 12, S. 3, 2024, s. 1886-1917.
- KAÇAR, Ferhat, “Intercultural Communication Experiences of Syrian Immigrants and the Challenges They Face: The Case of Şanlıurfa Province”, *İletişim ve Toplum Araştırmaları Dergisi*, C. 5, S. 1, 2025, s.33-56.
- KARASU, Mithat Arman, “Suç Korkusu, Göç ve Suriyeli Sığınmacılar: Şanlıurfa Örneği”, *Uluslararası Yönetim Akademisi Dergisi*, C. 1, S. 3, 2018, s. 332-347.
- KARGILI, Feyza, “Göçmen Esnafının İş Piyasasına ve Sosyal Hayata Entegrasyon Süreçleri Üzerine Bir İnceleme”, *Journal of Migration and Political Studies*, C. 3, S. 1, 2025, s. 83-105.
- KENTMEN CİN, Çiğdem-SUNAY, Selçuk-BALTEPE, “Framing of Syrian Refugees in Turkish Politics: An Analysis of Turkish Grand National Assembly Debates”, *Journal of Immigrant & Refugee Studies*, 2025, s.1-15.
- LALE, Leyla, “Suriye Göçünün Türkiye’nin Kentleşme Süreçlerine Etkileri: Gaziantep Kenti Örneği”, *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, C. 9, S. 4, 2022, s. 75-96.
- MANAP, Çiğdem, “Sosyal Medyada Mülteci Temsilinin Söylem Analizi: Ekşi Sözlük Örneği”, *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, S. 67, 2025, s. 83-99.

- OYTUN, Orhan-SENYÜCEL GÜNDOĞAR, Sabiha, *Suriyeli Sığınmacıların Türkiye'ye Etkileri*, Ortadoğu Araştırmaları Merkezi (ORSAM) Yay., 2015.
- PARKINSON, Tom, "Syrian Students in Turkish Higher Education: A Systematic Review and Thematic Synthesis", *International Journal of Educational Research Open*, C. 8, S. 1, 2025, s. 1-11.
- SATILMIŞ, Demet, "Uluslararası Mülteci Hukuku ve Türkiye'deki Suriyeliler", *Düşünce Dünyasında Türkiz*, C. 8, S. 42, 2017, s. 99-124.
- SESLİ, Mutlu, "Bireylerin Dindarlık ve Milliyetçilik Düzeylerinin Geçici Koruma Altındaki Suriyelilere Yönelik Sosyal Mesafe ve Tehdit Algıları Arasındaki İlişkinin İncelenmesi", *Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, C. 14, S. 4, 2024, s. 1238-1252.
- SESLİ, Mutlu, "Üniversite Gençliğinin Suriyelilere Yönelik Sosyal Mesafe ve Tehdit Algısı: Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Örneği", *Enderun Dergisi*, C. 8, S. 1, 2024, s. 91-111.
- SMETS, Kevin, "The Way Syrian Refugees in Turkey Use Media: Understanding "Connected Refugees" Through a Non-Media-Centric and Local Approach", *Communications*, C. 43, S. 1, 2018, s. 113-123.
- SUNATA, Ulas-YILDIZ, Esra, "Representation of Syrian Refugees in the Turkish Media", *Journal of Applied Journalism & Media Studies*, C. 7, S. 1, 2018, s. 129-151.
- TOK, İpek, "Haber Üretiminde İdeolojinin Rolü: Suriyeli Sığınmacıları Hedef Alan Şiddet Olayları Haberlerinin Eleştirel Söylem Çözümlemesi", *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, C. 13, S. 1, 2025, s. 141-162.
- TÜRKOĞLU, Emrah-ELMASTAŞ, Necmettin, "Gaziantep Şehrindeki Suriyelilerin Göç Öncesi ve Sonrası Sosyoekonomik Durumlarının Karşılaştırılmalı Bir Analizi", *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, C. 34, S. 2, 2024, s. 437-450.
- ÜSTÜN, Kutay, "A Study on Xenophobia and Anti-Immigrant Sentiment", *MANAS Sosyal Araştırmalar Dergisi*, C. 14, S. 2, 2025, s. 851-861.
- VAN DİJK, Teun Adrianus-WODAK, Ruth, *Racism at the Top: Parliamentary Discourses on Ethnic Issues in Six European States*, Drava Verlag, Klagenfurt 2000.
- YAĞCI, Hakan, "Suriyeli Zorunlu Göçmenlerin Türkiye Yazılı Medyasındaki Görünümünün İnsan Hakları Açısından Değerlendirilmesi", *Boyabat İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi E-Dergisi*, C. 3, S. 1, 2023, s. 1-13.
- YÜCEBAŞ, Semiray, "Yerel Basında Suriyeli Mültecilere İlişkin Temalar, Tanımlamalar ve Metaforlar: Gaziantep Örneği", *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, C. 21, Özel Sayı, 2022, s.107-134.

Extended Abstract

The phenomenon of migration has been one of the most significant issues faced by every nations throughout human history. Following the outbreak of civil war in Syria in 2011, Turkey encountered a massive wave of migration due to its historical, cultural, and geographical the region. With the implementation of an “open-door” policy during this period, millions of Syrian refugees were granted temporary protection status, making Turkey the country hosting the largest number of refugees worldwide in a short span of time. Migration management has produced diverse outcomes not only in humanitarian and legal terms but also in political, social, and media contexts. This language and content of national media coverage of Syrian refugees provide critical insights into societal perception of migration policy.

An analysis of the newspapers *Milliyet*, *Hürriyet*, *Sözcü*, and *Aydınlık* reveals a clear diversity in the Turkish media’s approach to migration. The ideological orientations, editorial lines, and target audiences of these newspapers significantly influence the discourses they adopt, playing a vital role both in shaping public opinion and in legitimizing or questioning state policies. The media’s power of influence, particularly on highly sensitive issues like the refugee crisis, can directly affect public attitudes and even act as an indirect pressure mechanism in political decision-making processes.

Due to their center-right alignment, *Milliyet* and *Hürriyet* initially addressed the refugee crisis from a more moderate and humanitarian perspective, emphasizing state aid, international cooperation, and social support mechanisms. These newspapers highlighted the assistance provided to Syrian refugees and Turkey’s “hospitality” approach, thereby also contributing to strengthening Turkey’s international image. For example, *Milliyet*’s report on the first major migration wave through the Cilvegözü Border Gate focused on the humanitarian aspect of the event, while *Hürriyet* emphasized Turkey’s financial expenditures and aid capacity during this process.

Conversely, *Sözcü* and *Aydınlık* stand out with a more critical and questioning perspective. Aligning more closely with a left-wing nationalist ideology, these newspapers addressed themes such as economic burden, imbalances in the labor market, perceived injustices in the distribution of social assistance, and security risks. In *Sözcü*’s article titled “Oh, These Syrians!”, the presence of Syrian refugees in Turkey was linked to the ruling party’s political agenda and portrayed as a source of social unrest. *Aydınlık*, meanwhile, addressed the refugee issue within the context of national security and demographic structure, arguing that migration threatens Turkey’s internal balance.

These differences reflect not only the ideological stances of the newspapers but also their modes of addressing different segments of the public. The avoidance of sensational language in headlines and visuals indicates a relatively more objective approach in journalism. However, the themes emphasized in the content of the news directly affect how readers perceive the events. The evolution of the language used in the media over time is also noteworthy. While a relatively softer and more humanitarian language was used between 2011 and 2015, internal political developments, economic difficulties, and social tensions after 2016 led to sharper expressions in news content. Nonetheless, in the 2020s—particularly amid renewed hopes for a resolution to the Syrian crisis and the acceleration of reverse migration—a more constructive and solution-oriented discourse has become increasingly prominent. The representation of migration policies in the media in Turkey is not limited to the function of information dissemination; it also becomes a determining factor in the societal legitimacy of these policies, public perception, and the direction of political debates. The way different media outlets handle the same issue with varying discourses reveals that migration policies need to be evaluated from multiple dimensions and that the influence of media in this process cannot be overlooked.

Overall, despite differences in political orientation and target audiences, all the newspapers analyzed address the issue of Syrian refugees as a critical matter. It is evident that these publications collectively emphasize the need to protect Turkey’s national security, social welfare, and demographic balance, and aim to raise public awareness in this regard. Over the

years since the onset of the refugee crisis, a noticeable transformation has occurred in media discourses. While a more cautious and humanitarian tone was preferred in the early stages, news content began to adopt a harsher and more critical tone as the crisis deepened. However, in recent years, with increased hope for a resolution in Syria and accelerated return migration, a more moderate, constructive, and resolution-oriented language has been adopted in the media. This discursive change is not merely a result of editorial preferences but also a response to public sensitivities and fluctuations in the political agenda. This situation may lead to changes in how both countries and their citizens perceive migration policies.

Yazar Adı-Soyadı	Ahmet GÜVEN-Alperen BAYRAV
Author Name-Surname	Ahmet GÜVEN-Alperen BAYRAV
Yazar Katkı Oranı	Eşit
Author Contribution Percentage	Equal
Makale Adı	Türkiye'nin Göç Politikasıyla İlgili Suriyeli Sığınmacılar Özelinde Ulusal Basında Yapılan Haberlere İlişkin Genel Bir Değerlendirme
Article Name	A General Evaluation of the News Made in the National Press About Türkiye's Migration Policy Concerning Syrian Refugees
Geliş - Kabul Tarihi	19 Mayıs 2025 - 25 Haziran 2025
Date Received-Accepted	19 May 2025 - 25 June 2025
Hakem Sayısı	Ön İnceleme: Beş iç hakem (Editör, Yayın Kurulu, Alan Editörü, Türkçe ve İngilizce Dil Editörleri)
Reviewers	İçerik İnceleme: İki dış hakem Preview: Five internal reviewer (Editor, Editorial Board, Field Editor, Turkish and English Language Editors) Content Review: Two external reviewer.
Etik	Bu çalışmada etik ilkelere uyulmuştur.
Ethic	Ethical principles were followed in this study.
Benzerlik Taraması	Yapıldı - iThenticate
Plagiarism Checks	Done - iThenticate
Çıkar Çatışması	Çıkar çatışması yoktur.
Conflict of Interest	There is no conflict of interest.
Finansman	Herhangi maddi bir destek alınmamıştır.
Grant Support	No financial support was received.
Etik Beyan	
Ethical Statement	
Etik Kurul İzni	
Ethics Committee Approval	
Telif Hakkı	Yazarlar dergide yayınlanan çalışmalarının telif hakkına sahiptirler.
Copyright	Authors retain the copyright of their article.